

ÅRSREDOVISNING
2013

Innehåll

ÅRSREDOVISNING STOCKHOLMS STIFT 2013

Förvaltningsberättelse	3
Resultat och ställning	5
Målkapital	6
Flerårsöversikt	6
Väsentliga händelser under året	7
Väsentliga händelser efter årets utgång	8
Finansiella instrument	8
Framtida utveckling	9
Miljöinformation	11
Förvaltade stiftelser	11
Förslag till behandling av årets resultat	12
Resultaträkning	13
Balansräkning	14
Kassaflödesanalys	15
Tilläggsupplysningar	16
Noter	19
Stiftsstyrelsens underskrift	26
Revisionsberättelse	27



Årsredovisning 2013

Stiftsstyrelsen för Stockholms stift (252010-0135) avger härmed årsredovisning för 2013.

Förvaltningsberättelse

INFORMATION OM SVENSKA KYRKAN

Svenska kyrkan är ett trossamfund vars grundläggande arbete utförs av drygt 1 800 församlingar runt om i Sverige, men även på många platser i utlandet. Svenska kyrkans församlingar delas in i pastorala områden av vilka det finns 13 stift. Varje stift leds av en biskop och har fått sitt namn efter biskops-sätet. Stiftet är indelade i pastorat, vilka vart och ett omfattar ett antal församlingar. Kyrkoordningen är Svenska kyrkans regelverk.

Varje församlings grundläggande uppgift enligt kyrkoordningen är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. För varje församling finns ett kyrkoråd som är församlingens styrelse och en kyrkoherde med ansvar för ledning, samordning och tillsyn.

Enligt lagen om Svenska kyrkan och kyrkoordningen är stiftens huvuduppgift att ge råd och stöd till församlingarna och se till att deras verksamhet följer kyrkoordningen. Stiftet har också omfattande förvaltande uppgifter som fullgörs enligt kyrkoordningens regler. Svenska kyrkans prästlönetillgångar förvaltas av stiftet. Stiftet ska också säkerställa nödvändig fortbildning för de anställda inom Svenska kyrkan.

Svenska kyrkan är en demokratisk organisation. I kyrkovalet, som hålls vart fjärde år, (tredje söndagen i september,) väljs ledamöter genom direktval till kyrkofullmäktige på lokalnivå, till stiftsfullmäktige på stiftsnivå och till kyrkomötet på riksnivå. Kyrkovalet 2013 ägde rum den 15 september. Kyrkomötet är Svenska kyrkans högsta beslutande instans och utser i sin tur kyrkostyrelsen. Svenska kyrkans nationella nivå har sitt kansli i Uppsala.

STOCKHOLMS STIFTS FÖRTROENDEMANNORGANISATION

Stiftsfullmäktige beslutar i ärenden som rör mål och riktlinjer för verksamhet, budget, bokslut, kyrkoavgift och andra viktiga ekonomiska frågor. Stiftsfullmäktige har också till uppgift att besluta om verksamhetsformer, organisation och val av ledamöter och revisorer till stiftsstyrelsen samt ledamöter till domkapitlet, som är tillsynsorgan för präster och diakoner. Under mandatperioden 2009–2013 bestod Stockholms stiftsfullmäktige av 91 valda ledamöter som representerade de 61 territoriella församlingarna samt de två stiftstäckande Finska och Tyska församlingar Stockholms stift består av. Efter valet består stiftsfullmäktige av 91 ledamöter för mandatperioden 2014–2017. Stiftsfullmäktige höll sina två ordinarie sammanträden under året i juni och november 2013.

STIFTSSTYRELSEN

är stiftsfullmäktiges beredande och stiftets verkställande organ och har till uppgift att stödja församlingarna i deras arbete samt främja församlingens utveckling. Stiftsstyrelsen leder och samordnar stiftets förvaltning. I det beredande arbetet, yttrar sig stiftsstyrelsen i ärenden som ska handläggas av stiftsfullmäktige och verkställer beslut fattade av stiftsfullmäktige. Stiftsstyrelsen höll sju sammanträden under 2013.

Stiftsstyrelsen består av biskop, Eva Brunne, som ordförande samt tolv ledamöter, med domprosten som ersättare för biskopen samt tolv ersättare för ledamöterna. Stiftsstyrelsen fördelar sina uppdrag på fem förberedande utskott; arbetsutskottet, verksamhetsutskottet, ekonomiutskottet, egendomsutskottet och valutskottet.

- Arbetsutskottet består av biskop Eva Brunne som ordförande samt fyra ledamöter och fyra ersättare. Sju sammanträden hölls under 2013.

- Verksamhetsutskottet består av fem ledamöter och fem ersättare, med Björn Falkeblad (M) som ordförande. Tre sammanträden hölls under 2013.
- Ekonomiutskottet består av tre ledamöter, med Klas Weidstam (M) som ordförande. Fem sammanträden hölls under 2013.
- Egendomsutskottet består av sju ledamöter och sju ersättare, med Inger Olsson Blomberg (M) som ordförande. Utskottet ansvarar för förvaltning av stiftets prästlönetillgångar. Sju sammanträden hölls under 2013.
- Valutskottet består av tio ledamöter, med Lena Malm (S) som ordförande. Fem sammanträden hölls under 2013.

DOMKAPITEL

Ett tillsynsorgan för präster och diakoner som består av sju ledamöter. Biskop Eva Brunne, är ordförande och domprosten är vice ordförande. En präst eller diakon väljs av präster och diakoner i stiftet samt en präst som ersättare för biskop och domprost. Övriga ledamöter väljs av stiftsfullmäktige, varav en måste vara domare. Domkapitlet har under året haft elva sammanträden.

STIFTSKANSLI

Arbetar med främjande och tillsyn av församlingsverksamheten. Biskopen är högsta ansvariga för såväl kansliet som organisationen. Kansliorganisationen består av två avdelningar, utvecklingsavdelningen och förvaltningsavdelningen, samt en liten stödfunktion till biskopen för ämbetsfunktioner.

Utvecklingsavdelningen ansvarar för främjandeinsatser i enlighet med kyrkoordningens föreskrifter. Förvaltningsavdelningen har övergripande ansvar för organisationen, ekonomi och juridik, domkapitel-frågor samt förvaltningen av prästlönetillgångarna.

PERSONAL

Stiftet tillämpar Svenska kyrkans kollektivavtal. Det innebär att samtliga anställda omfattas av olika typer av försäkringar, bland annat tjänstepensionsförsäkring, sjukförsäkring och arbetsskade- och olycksfallsförsäkring. Vid sidan av detta finns även ett omställningsavtal som träder in vid uppsägning på grund av arbetsbrist och ett utvecklingsavtal som innebär rätt till fortbildning. Stiftet har därutöver upprättat olika typer av policys, till exempel för jämställdhetsarbetet. En personalhandbok finns på stiftets intranät.

Stiftsstyrelsen har för stiftsorganisationen fastställt mål för arbetsmiljön och jämställdhetsarbetet. Som en del i stiftets handlingsplan för mångfald och jämställdhet har nya riktlinjer för kompetensutveckling tagits fram och en kartläggning av personalens grundkompetens har påbörjats under året. Varje nyanställd får ett personligt utformat introduktionsprogram under de två första veckorna. Därutöver inbjuds alla nyanställda att delta i stiftets nya program för ledarskapsutveckling, en fyradagarsutbildning utspridd över en termin.

Resultat och ställning

Årets resultat efter finansiella poster visar ett överskott på 59,4 Mkr (21Mkr). Reavinsten vid försäljningen av Graninge stiftsgård i maj 2013 uppgick till 47,4 Mkr.

Det egna kapitalet uppgår vid årsskiftet till 208,3 Mkr (149 Mkr).

Stiftet har erhållit ekonomisk utjämning på totalt 34,2 Mkr (34,1Mkr) varav 5,2 Mkr (5,2 Mkr) från prästlönetillgångarna.

Stiftet har lämnat totalt 24,2 Mkr (22,7 Mkr) i ekonomisk utjämning till församlingar och organisationer, vilket är 1,5 Mkr mer än år 2012.

Personalkostnaderna uppgår till 59 Mkr (49,3 Mkr). Medelantalet anställda har ökat till 82 från 75 under 2012. De relativt låga personalkostnaderna 2012 beror till stor del på lägre debitering av pensionspremier från *Kyrkans pensionskassa*, *Fora*, *Collectum* och *Alecta* samt stora återbetalningar av tidigare års pensionspremier (0,6 Mkr från *Kyrkans pensionskassa* och 1,4 Mkr från *Fora* avseende 2007 och 2008).

Vid årsskiftet 2013/2014 fanns det 96 anställda fördelade på 89 helårstjänster.

Soliditeten 2013 uppgår till 88 (88 procent).

Målkapital

Stiftets mål för det egna kapitalets storlek uppgår till 70 Mkr. Stiftets egna kapital överstiger fastställt målkapital med 138 Mkr.

Flerårsöversikt

Allmänna förutsättningar	2013	2012	2011	2010	2009
Tillhöriga per den 31 december (antal)	1 049 579	1 057 394	1 063 024	1 067 889	1 073 122
Tillhöriga per den 31 december (andel invånare)	56%	57%	58%	60%	61%
Kyrkoavgift (%)	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
Medelantalet anställda (se text ovan)	82	75	73	81	104

Intäcks- och kostnadsanalys (tkr)	2013	2012	2011	2010	2009
Verksamhetens intäkter *	176 517	125 926	130 663	126 615	120 249
Verksamhetens kostnader	-123 536	-109 328	-116 974	-118 343	-111 867
Förändring av ändamålsbestämda medel	-78	7	34	-21	279
Verksamhetens resultat *	52 903	16 605	13 723	8 251	8 661
Resultat från finansiella investeringar	6 482	4 406	5 516	1 886	9 238
Skatt på näringsverksamhet	-79	0	0	0	0
Årets resultat *	59 306	21 011	19 239	10 137	17 899
Kyrkoavgift (tkr)	78 236	75 676	77 157	79 041	74 637
– varav slutavräkning (tkr)**	2 403	1 412	3 727	6 190	4 934
Personalkostnader/verksamhetens intäkter (%)	33%	38%	42%	46%	46%
Av- och nedskrivningar/verksamhetens intäkter (%)	0%	1%	1%	1%	1%

Ekonomisk ställning	2013	2012	2011	2010	2009
Fastställt mål för det egna kapitalets storlek (tkr)	70 000	60 000	60 000	60 000	60 000
Eget kapital (tkr)	208 271	148 965	127 954	108 715	98 578
Soliditet (%)	88%	88%	86%	78%	80%
Värdesäkring av eget kapital (%)	40%	16%	18%	10%	22%

* Reavinsten vid försäljning av Graninge stiftsgård ingår med 47,4 Mkr

** Se Redovisningsprinciper, Kyrkoavgift, för förklaring.

Nyckeltalsdefinitioner

* Kyrkoavgift (%) – Anges i procent av den kommunalt beskattningsbara inkomsten.

* Personalkostnader/verksamhetsintäkter (%) – Uppgiften beräknas som resultaträkningens personalkostnader dividerat med resultaträkningens summa verksamhetens intäkter.

* Av- och nedskrivningar/verksamhetens intäkter (%) – Uppgiften beräknas som resultaträkningens av- och nedskrivningar av anläggningstillgångar dividerat med resultaträkningens summa verksamhetens intäkter.

** Soliditet (%) – Uppgiften beräknas som utgående eget kapital dividerat med balansslutningen (totala tillgångar i balansräkningen).

* Värdesäkring av egna kapitalet (%) – Uppgiften beräknas som årets resultat dividerat med ingående eget kapital.

Väsentliga händelser under året

STIFTSFULLMÄKTIGE beslutade att behålla samma kyrkoavgift på tre öre som gällt sedan 1996.

Under året har stiftsfullmäktiges mål varit att genomföra informationsinsatser vid stiftsfullmäktiges sammanträden för att bredda kunskapen om stiftskansliets verksamhetsområden; främjande, tillsyn och förvaltning samt anordna öppna frågestunder, där ledamöter och ersättare kunde ställa frågor om verksamheten till inbjudna representanter från olika personalgrupper.

Stiftsfullmäktige har under året fattat beslut om måll kapital, policy för stiftsorganisationens jämställdhets- och mångfaldsarbete samt reviderat reglementet för arvoden och kostnadsersättningar för förtroendevalda. Därutöver har sedvanliga beslut fattats angående fastställande av årsredovisning och budget.

Information från stiftskansliet har lämnats angående barnkonsekvensanalys. Biskop Eva Brunne lämnade vid sista sammanträdet för mandatperioden en betraktelse över vad hon sett i stiftets församlingar samt en betraktelse över utvecklingen framåt.

STIFTSSTYRELSEN har under året sålt fastigheten *Graninge stiftsgård* (Kil 1:5 och Kil 1:43). Vidare har stiftsstyrelsen inrättat projektet *Mötesplats Stockholm* i syfte att finna nya former för stiftets mötesplats. Styrelsen har beslutat ge *Domkyrkoförsamlingen* ett tillfälligt omställningsbidrag för genomförande av strukturella förändringar i församlingen. Avtal med *Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar* har också ingåtts.

Stiftsstyrelsen har under året fattat beslut om utdelningar av stiftets medel i form av verksamhetsbidrag, organisationsbidrag, projektbidrag och kyrkobyggnadsbidrag. Därutöver har stiftsstyrelsen fattat beslut om fördelning av riktat församlingsbidrag och kyrkoantikvarisk ersättning.

Beslut har under året fattats om att inleda en utredning om sammanslagning av *Österåker-Östra Ryds församling* och *Ljusterö-Kulla församling*. Beslut har även fattats om att ta *Alby kyrka* i *Sundbybergs församling* ur bruk.

Till internationell diakoni har stiftsstyrelsen givit bidrag på 200 000 kronor till katastrofarbete i *Filippinerna*, 150 000 kronor till fredsbyggande i *Södra Sudan*, 125 000 kronor till *Augusta Viktoria sjukhuset* och 150 000 kronor till behovande i *Bangladesh*.

Stiftsstyrelsen har under året tagit emot slutrapport angående *Samverkansprojektet*, beslutat om en organisation för krisberedskap för stiftsorganisationen, inrättat ett forskningsprojekt i samarbete med *Teologiska högskolan* och *Åbo Akademi* samt finansierat ett präst- och diakonmöte.

Stiftsstyrelsen har även fastställt mål för arbetsmiljöarbetet och jämställdhets- och mångfaldsarbetet.

Under året har stiftsstyrelsen behandlat och avgivit två remissyttranden till kyrkostyrelsen:

- Remiss angående domprostens ställning (SvK 2013:1).
- Remiss angående gemensam markförvaltning.

Vidare har stiftsstyrelsen, under året, lämnat synpunkter på promemorior angående kyrkoherdars i utlandsförsamlingars rätt att pröva frågor om tillhörighet i Svenska kyrkan samt förändringar av examensbenämningar och tjänstetitlar för kyrkomusiker.

Under året har stiftsstyrelsen beslutat utöka antalet tjänster på stiftskansliet med en ny tjänst som enhetsledare på kommunikationsenheten, en ny tjänst som biskopsadjunkt samt ytterligare en tjänst i stiftets växel som svarar för 38 församlingar i stiftet.

Stiftsstyrelsens ledamöter har deltagit i valet av ny ärkebiskop.

DOMKAPITLET som, tillsammans med biskopen, utövar tillsyn över verksamheten i stiftets församlingar och samfälligheter samt över stiftets verksamhet, ska fullgöra sina uppgifter självständigt i enlighet med kyrkoordningen. Därutöver prövar domkapitlet behörigheten av sökande samt avger yttranden innan någon anställs som präst eller diakon. Domkapitlet är också överprövningsinstans i vissa frågor enligt kyrkoordningen.

I mars 2013 deltog domkapitlets ledamöter tillsammans med förtroendevalda och anställda på stiftskansliet i en halvdagskurs om barnkonsekvensanalys i Svenska kyrkan anordnad av nationell nivå. I december 2013, som en programpunkt under ett gemensamt möte för präster och diakoner, ägde val av ledamot och ersättare till domkapitlet rum för kommande mandatperiod (2014-2017).

Vad gäller domkapitlets löpande arbete, uppgick antalet diarietförda ärenden år 2013 till 218 stycken, vilket är en ökning med sex ärenden i förhållande till 2012. Domkapitlet behandlade åtta tillsynsärenden, sex anmälningssärenden gällande präster (varav två diarietförda 2012) och inga anmälningssärenden gällande diakoner. Det noteras att det skett en ökning av antalet kyrkoherderekryteringar under 2013. Två representanter från domkapitlet per rekrytering var involverade i att intervjua sökande samt i att övrigt bistå med råd, stöd och hjälp med anledning av rekryteringen av 13 nya kyrkoherdar under 2013 att jämföra med fem stycken 2012 (och likaså fem stycken 2011). I två församlingar gjordes rekryteringsprocessen om och i en församling kom man inte till avslut under 2013. Det totala antalet rekryteringsprocesser där domkapitlet yttrat sig efter genomförda intervjuer räknas således till 16 stycken, det vill säga en tredubbling.

Under året sammanträdde domkapitlet vid 13 tillfällen. Vid två av dessa tillfällen, examinerade domkapitlet 21 präster och nio diakoner vid präst- och diakonexamen.

Domkapitlets ledamöter har också deltagit i valet av ny ärkebiskop.

Väsentliga händelser efter årets utgång

Arbetet inom projektet *Mötesplats Stockholm* intensifieras för att stiftsfullmäktige under år 2014 ska kunna fatta ett inriktningsbeslut.

Under våren 2014 inleds arbetet med att utreda förutsättningar för att starta en servicebyrå för administrativ samverkan.

Finansiella instrument

Stiftet gör regelbundet en översyn av sina riktlinjer för finansiella instrument. En ny finanspolicy antogs av stiftsfullmäktige i juni 2011 innehållande riktlinjer för stiftets och prästlönstillgångars, kapitalförvaltning samt etiska kriterier för placeringsval, avkastningsmål, samt regler för portföljsammansättning. De etiska kriterierna justerades under 2011 och följer de som gäller på nationell nivå.

Enligt finanspolicyn ska normalläget i portföljerna vara 30 procent svenska aktier, 30 procent utländska aktier, 30 procent svenska räntebärande och 10 procent alternativa placeringar och förvaltarnas resultat och ersättning är kopplade till särskilda jämförelseindex.

Stiftets kapitalförvaltning handhas sedan 2012-10-01 diskretionärt av *Clients* och *Lancelot* till följd av den senaste upphandling. *Swedbank AB* ansvarar för stiftets likvida bankmedel och kortfristiga placeringar. Vid utgången av 2013 hade stiftets långfristiga värdepappersportfölj ett bokfört värde på 165 Mkr (100 Mkr). Ökningen beror till stor del på erhållen likvid vid försäljningen av *Graninge stiftsgård*. Marknadsvärdet på portföljen var 187 Mkr (102 Mkr) varav svenska aktier 65,6 Mkr (29,8 Mkr), utländska aktier 61,9 Mkr (24,5 Mkr), räntebärande papper 34 Mkr (21,4 Mkr), alternativa placeringar 6,6 Mkr (6,1 Mkr) och likvida medel 19,1 Mkr (20,4 Mkr). Screening av portföljerna har gjorts av *GES Investment Services AB*.

Stiftet investerade i en hyresfastighet i Gamla stan år 2003 med ett anskaffningsvärde på 17,4 Mkr för att sprida risktagandet i portföljen av finansiella tillgångar. Fastigheten förvaltas av *Fastighetsägarna Stockholm AB*.

Framtida utveckling

	Plan 2016	Plan	2014	2013	Förändring 2014 jämfört med 2013 i %
Kyrkoavgift	83 700	82 700	81 846	78 236	4 %

Stiftet följer löpande prognoser gällande utvecklingen av kyrkoavgiften. För 2014 är kyrkoavgiften preliminärt förskotterad till 78,1 Mkr (75,8 Mkr). Tillkommer gör dock slutavräkningen för 2012 på 3,8 Mkr (2,4 Mkr) varav siffran ovan. Kyrkoavgiften fortsätter att vara relativt stabil på nivåer runt 79 Mkr även under åren 2015 och 2016.

SKL:s senaste prognos från februari 2014 förutspår en stark ekonomisk utveckling under 2014 med en viss eftersläpning på arbetsmarknaden i konjunkturuppgången. Jämfört med decemberprognosen har intäkten från kyrkoavgiften justerats ned något för 2015, justerats upp för 2016 och justerats ned för åren 2017–2019 till följd av SKL:s nya bedömningar.

Utträdesfrekvensen beräknas inte heller öka drastiskt, varför stiftets prognos generellt sett koncentreras till att analysera nedgången i sysselsättning och medlemmarnas utveckling av inkomsterna. Mellan åren 2014 och 2015 beräknas andelen tillhöriga minska med cirka 1,0 procent. Andelen kyrkotillhöriga i stiftet beräknas 2014 till 55 procent.

Antalet tillhöriga i Stockholms stift minskar i en lägre takt än övriga landet, främst på grund av ett relativt stadigt flyttnetto och ett födelseöverskott. Enligt medlemsprognos 2010–2019 för Stockholms stift (ett samarbete mellan *Svenska kyrkans analysenhet* och *Statisticon AB*) kommer andelen tillhöriga Svenska kyrkan att ha sjunkit till 50 procent av stiftets invånare år 2019.



Tillhöriga och folkmängdens utveckling i Sverige 2012-2013

Stift	TILLHÖRIGA			FOLKMÄNGD		
	31 dec '13	31 dec '12	Skillnad	31 dec '13	31 dec '12	Skillnad
Uppsala	518 158	525 148	-0,96%	748 371	741 873	0,75%
Linköpings	386 611	392 549	-1,24%	548 749	544 651	0,50%
Skara	388 721	394 585	-1,30%	547 780	544 909	0,34%
Strängnäs	390 000	396 714	-1,26%	627 576	619 287	1,08%
Västerås	411 898	419 158	-1,50%	581 835	577 950	0,27%
Växjö	448 064	455 280	-1,25%	636 109	632 492	0,44%
Lunds	921 905	934 832	-1,11%	1 426 826	1 415 403	0,68%
Göteborgs	855 199	867 750	-1,03%	1 340 770	1 327 747	0,83%
Karlstads	276 019	280 433	-1,25%	361 672	360 825	-0,02%
Härnösands	281 026	286 527	-1,61%	368 617	368 182	-0,07%
Luleå	391 360	396 916	-1,26%	510 548	508 854	0,13%
Visby	41 567	42 415	-1,68%	57 161	57 241	-0,12%
Stockholms	1 049 579	1 057 394	-0,54%	1 888 850	1 856 479	1,72%
Total	6 360 107	6 449 701	-1,10%	9 644 864	9 555 893	0,77%

Stift	ANDEL AV TILLHÖRIGA			ANDEL AV FOLKMÄNGDEN			TILLHÖRIGAS ANDEL AV FOLKMÄNGDEN
	31 dec '13	31 dec '12	Skillnad	31 dec '13	31 dec '12	Skillnad	31 dec '13
Uppsala	8,15%	8,14%	0,00%	7,76%	7,76%	0,00%	69,24%
Linköpings	6,08%	6,09%	-0,01%	5,69%	5,70%	-0,01%	70,45%
Skara	6,11%	6,12%	-0,01%	5,68%	5,70%	-0,02%	70,96%
Strängnäs	6,13%	6,15%	-0,02%	6,51%	6,48%	0,03%	62,14%
Västerås	6,48%	6,50%	-0,02%	6,03%	6,05%	-0,02%	70,79%
Växjö	7,04%	7,06%	-0,01%	6,60%	6,62%	-0,02%	70,44%
Lunds	14,50%	14,49%	0,00%	14,79%	14,81%	-0,02%	64,61%
Göteborgs	13,45%	13,45%	-0,01%	13,90%	13,89%	0,01%	63,78%
Karlstads	4,34%	4,35%	-0,01%	3,75%	3,78%	-0,03%	76,32%
Härnösands	4,42%	4,44%	-0,02%	3,82%	3,85%	-0,03%	76,24%
Luleå	6,15%	6,15%	0,00%	5,29%	5,33%	-0,03%	76,65%
Visby	0,65%	0,66%	0,00%	0,59%	0,60%	-0,01%	72,72%
Stockholms	16,50%	16,39%	0,11%	19,58%	19,43%	0,16%	55,57%
Total	100,00%	100,00%	0,00%	100,00%	100,00%	0,00%	65,94%

Miljöinformation

Stockholms stift bedriver inte någon, enligt miljöbalken, tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet.

Stiftsfullmäktige har antagit en miljöpolicy för stiftet. Stiftskansliets lokaler blev under våren 2009 miljöcertifierade enligt Svenska kyrkans miljödiplomering steg 1. Stiftskansliet fortsätter arbetet mot nästa nivå. Stockholms stift har köpt andelar i *Kyrkvinden* motsvarande stiftets årsförbrukning.

Prästlönetillgångarna, skogsförvaltningen, är sedan 2001 FSC®-certifierad. FSC® är en förkortning för Forest Stewardship Council®, en oberoende internationell skogscertifieringsstandard. Det som särskilt utmärker FSC®-standarden är att den på ett unikt sätt uppmuntrar till ett miljöanpassat, samhällsnyttigt och ekonomiskt livskraftigt bruk av världens skogar. Att vara en FSC®-certifierad skogsförvaltning innebär inte bara ett ansvarstagande nationellt utan står kanske i högre grad för en internationell solidaritetshandling.

Förvaltade stiftelser

Stockholms stift förvaltar för närvarande tolv stiftelser med ett totalt utgående eget kapital om 79 476 tkr (78 854 tkr) enligt nedan.

Stiftelse	EGET KAPITAL					UTDELNING				
	2013	2012	2011	2010	2009	2013	2012	2011	2010	2009
Augusta Ramsays stiftelse för välgörande ändamål	1 820	1 801	1 773	1 670	1 729	54	86	0	16	166
Stockholms stifts stiftelse för behövande präster med flera	986	927	897	903	907	15	33	63	49	63
Stockholms stifts stiftelse för behövande	1 931	1 836	1 800	1 705	1 758	14	84	14	161	239
Soopska stiftelsen	2 217	2 231	2 201	2 101	2 099	144	112	30	183	189
Fredrik Thalins stiftelse	16 356	15 717	15 537	14 913	15 267	953	953	433	1 202	1 350
Elin och Ale Sahlins stiftelse	2 755	2 694	2 658	2 550	2 594	173	156	68	207	220
Hulda Björklunds stiftelse	1 227	1 221	1 216	1 201	1 206	36	30	20	33	47
Lorentz stiftelse för Runö kyrka i Estland	21	27	33	37	55	0	0	0	18	30
Stiftelsen Gustaf Vasagården	33 312	34 093	32 881	33 519	-	1 950	1 529	0	0	-
Stiftelsen Gösta och Aino Höks Stipendiefond	6 018	5 813	1 843	1 324	-	0	0	0	0	-
Biskop Helge Ljungbergs Stipendiefond	872	857	745	740	-	0	0	0	0	-
Stiftelsen för Teologisk utbildning och forskning	11 961	11 637	11 548	-	-	0	0	0	-	-
	79 476	78 854	73 132	60 663	25 615	3 339	2 983	628	1 869	2 304

Stiftelse	RESULTAT - NETTO AVKASTNING					UTDELNING - % AVKASTNING					Snitt 5 år
	2013	2012	2011	2010	2009	2013	2012	2011	2010	2009	
Augusta Ramsays stiftelse för välgörande ändamål	73	114	104	111	153	74%	75%	0%	14%	108%	54%
Stockholms stifts stiftelse för behövande präster med flera	74	64	57	49	58	20%	52%	111%	100%	109%	78%
Stockholms stifts stiftelse för behövande	108	120	108	113	190	13%	70%	13%	142%	126%	73%
Soopska stiftelsen	131	143	129	190	178	110%	78%	23%	96%	106%	83%
Fredrik Thalins stiftelse	1 327	1 164	1 068	861	964	72%	82%	41%	140%	140%	95%
Elin och Ale Sahlins stiftelse	221	193	176	168	189	78%	81%	39%	123%	116%	87%
Hulda Björklunds stiftelse	39	35	35	34	38	92%	86%	57%	97%	124%	91%
Lorentz stiftelse för Runö kyrka i Estland	-6	-6	-3	2	3	0%	0%	0%	900%	1000%	950%
Stiftelsen Gustaf Vasagården	1 169	1 157	1 133	511	-	167%	132%	0%	0%	-	75%
Stiftelsen Gösta och Aino Höks Stipendiefond	205	468	703	192		0%	0%	0%	0%	-	0%
Biskop Helge Ljungbergs Stipendiefond	16	0	7	20		0%	0%	0%	0%	-	0%
Stiftelsen för Teologisk utbildning och forskning	324	120	220	-		0%	0%	0%	-	-	0%
	3 681	3 572	3 737	2 251	1 773	91%	84%	17%	83%	130%	

För samtliga stiftelser har förvaltningsavtal upprättats med Kammarkollegiets fondbyrå som placerar medlen i Kammarkollegiets aktie- och räntekonsortium.

Förslag till behandling av årets resultat

Årets resultat är ett överskott på 59,3 Mkr (21 Mkr). Stiftsstyrelsen föreslår stiftsfullmäktige att årets överskott överförs till balanserat resultat.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2013	2012
Verksamhetens intäkter			
Kyrkoavgift		78 236	75 676
Erhållen ekonomisk utjämning	1	34 175	34 097
Nettoomsättning stiftsgård	2	0	1 327
Erhållna gåvor och bidrag	3	272	150
Verksamhetsbidrag	2	4 633	4 647
Övriga verksamhetsintäkter	2	59 201	10 029
Summa verksamhetens intäkter		176 517	125 926
Verksamhetens kostnader			
Lämnad ekonomisk utjämning	1	-24 208	-22 753
Kostnader för varor, material och vissa köpta tjänster		0	-236
Övriga externa kostnader	4,5	-39 738	-35 713
Personalkostnader, inkl. rekrytering, sjukvård, utbildning, försäkring	6	-58 985	-49 274
Av- och nedskrivning av materiella anläggningstillgångar		-604	-1 353
Summa verksamhetens kostnader		-123 536	-109 328
Förändring av ändamålsbestämda medel	7	-78	7
Verksamhetens resultat		52 903	16 605
Resultat från finansiella investeringar	8		
Resultat från finansiella anläggningstillgångar		5 926	976
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		579	3 435
Räntekostnader och liknande resultatposter		-23	-5
Resultat efter finansiella poster		59 385	21 011
Skatt på näringsverksamhet		-79	0
ÅRETS RESULTAT		59 306	21 011

Balansräkning

Belopp i tkr	Not	2013-12-31	2012-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
- Byggnader och mark	9	15 367	21 200
- Inventarier, verktyg och installationer	10	314	2 768
		15 681	23 968
Finansiella anläggningstillgångar			
Långfristiga värdepappersinnehav	11	165 009	100 418
		165 009	100 418
Summa anläggningstillgångar		180 690	124 387
Omsättningstillgångar			
Varulager		0	134
Kortfristiga fordringar			
- Kundfordringar		1 632	4 247
- Övriga kortfristiga fordringar		4 742	4 810
- Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	12	5 316	9 751
Summa kortfristiga fordringar		11 690	18 808
Kortfristiga placeringar	11	20 130	15 000
Kassa och bank	13	23 093	11 647
Summa omsättningstillgångar		54 912	45 589
SUMMA TILLGÅNGAR		235 602	169 976
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Balanserat resultat	14	148 965	127 954
Årets resultat		59 306	21 011
Summa eget kapital		208 271	148 965
Ändamålsbestämda medel	7	852	775
Avsättningar			
Avsättning för pensionskostnader	15	1 315	1 164
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		6 958	3 444
Skatteskulder		0	459
Övriga kortfristiga skulder		7 243	4 943
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	16	10 963	10 226
Summa kortfristiga skulder		25 164	19 072
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		235 602	169 976
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

Kassaflödesanalys

Belopp i tkr	2013	2012
Den löpande verksamheten		
Resultat efter finansiella poster	59 385	21 011
<i>Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet</i>		
Av- och nedskrivningar	654	1 353
Ökning/minskning av avsättningar	151	96
Resultat vid försäljning av anläggningstillgångar	-51 314	-684
	8 876	21 776
Betald inkomstskatt avseende näringsverksamhet	-538	-413
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital och ändamålsbestämda medel	8 338	21 363
Kassaflöde från förändring av rörelsekapital och ändamålsbestämda medel		
Minskning/ökning av kortfristiga fordringar och varulager	7 253	-4 432
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	6 551	59
Ökning/minskning av ändamålsbestämda medel	78	-7
Kassaflöde från förändring av rörelsekapital	13 881	-4 380
Kassaflöde från den löpande verksamheten	22 219	16 983
Investeringsverksamheten		
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	55 103	0
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	-104 541	-164 769
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	43 797	140 089
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-5 642	-24 680
Årets kassaflöde	16 577	-7 697
Likvida medel vid årets början	26 646	34 344
Likvida medel vid årets slut	43 223	26 646
Specifikation av likvida medel vid årets slut	2013	2012
Kassa och bank	23 093	11 646
Kortfristiga placeringar	20 130	15 000
Belopp vid årets slut	43 223	26 646

Tilläggsupplysningar

Redovisningsprinciper

GRUNDER FÖR UPPRÄTTANDE

Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år, om inget annat anges.

ÅRSREDOVISNING

Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens, BFN allmänna råd. Kassaflödesanalysen har upprättats med utgångspunkt i Redovisningsrådets rekommendation RR7 – Redovisning av kassaflöden. Vidare tillämpas rekommendationer utgivna av Svenska kyrkans redovisningskommitté, KRED.

VÄRDERINGSGRUND

Tillgångar och skulder värderas till anskaffningsvärde om inte annat anges.

BELOPP

Samtliga belopp är angivna i tusentals kronor (tkr) om inte annat anges. Beloppen inom parentes anger föregående års värden.

INTÄKTSREDOVISNING

Intäkter redovisas till det verkliga värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas.

KYRKOAVGIFT

Svenska kyrkans huvudintäkt utgörs av kyrkoavgiften. Staten svarar för uppbörd, taxering och indrivning av kyrkoavgiftsmedlen. Det slutliga utfallet av kyrkans avgiftsunderlag erhålls först två år efter avgiftsgrundande år. Därför är Svenska kyrkan berättigad att uppbära förskott från staten, fördelat med en tolfedel per månad. Samtidigt med utbetalningen av förskottet erhålls en avräkning av det slutliga avgiftsunderlaget två år tillbaka. Kyrkoavgiften intäktsredovisas i takt med utbetalningarna från staten.

ERHÅLLNA GÅVOR

Erhållna gåvor redovisas enligt *BFNAR 2002:10*, Redovisning av gåvor i ideella föreningar och registrerade trossamfund, vilket innebär att de intäktsredovisas i den period de har mottagits. Intäkten motsvarar tillgångens anskaffningsvärde.

För ändamålsbestämda gåvor tillämpas KREDs rekommendation, Redovisning av ändamålsbestämda gåvor, vilket innebär att under året erhållna men ej förbrukade gåvor, tillsammans med under året förbrukade gåvor erhållna under tidigare år, redovisas i resultaträkningen på raden Förändring av ändamålsbestämda medel. Se vidare under rubriken Ändamålsbestämda medel.

En ändamålsbestämd gåva innerhåller ett av givaren, i samband med överlämnandet av gåvan, angivet villkor för användningen, vilket innebär att den har ett rättsligt skydd och inte får användas till annat ändamål.

ERHÅLLNA BIDRAG

Erhållna bidrag redovisas enligt *BFNAR 2002:11*, Redovisning av bidrag av likvida medel till ideella föreningar och registrerade trossamfund från offentligtrettsliga organ, vilket innebär att intäkten ställs mot den kostnad bidraget är avsett att täcka.

MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärdet efter avdrag för avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Avskrivning sker linjärt över den bedömda nyttjandeperioden. Mark skrivs inte av då nyttjandeperioden är obegränsad. Följande avskrivningstider tillämpas:

• Byggnader	50 år	(2 %)
• Hyreshus	33 år	(3 %)
• Ekonomibyggnader	33 år	(3 %)
• Mark	Avskrivs ej	
• Konst	Avskrivs ej	
• Specialbeställda och designade möbler	25 år	(4 %)
• Byggnads- och markinventarier	15 år	(6,67 %)
• Förbättringsutgifter på annans fastighet	5 år	(20 %)
• Data- och teleutrustning	3 år	(33,3 %)
• Inventarier, maskiner, möbler och verktyg	5 år	(20 %)
• Prästkläder	3 år	(33,3 %)

** *Inventarier av mindre värde (< ½ prisbasbelopp, 2013 = 22 250 kr) skrivs av direkt.*

Vid varje balansdag sker en prövning av anläggningstillgångens värde och den skrivs ned ifall den bedöms ha ett lägre värde än bokfört värde och det kan antas att värdenedgången är bestående. Om det inte längre finns skäl för nedskrivningen återförs den. Nedskrivningen och återföringen redovisas i resultaträkningen.

FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Finansiella anläggningstillgångar i form av aktier, obligationer och andra långfristiga värdepappersinnehav redovisas till anskaffningsvärde minskat med eventuell nedskrivning.

Vid varje balansdag sker en prövning av anläggningstillgångens värde och den skrivs ned ifall den bedöms ha ett lägre värde än bokfört värde och det kan antas att värdenedgången är bestående eller om värdenedgången bedöms vara väsentlig. Om det inte längre finns skäl för nedskrivningen återförs den. Nedskrivningen och återföringen redovisas i resultaträkningen.

FORDRINGAR

Fordringar har efter individuell värdering upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

KORTFRISTIGA PLACERINGAR

Kortfristiga placeringar värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkligt värde, det vill säga marknadsvärdet.

ÄNDAMÅLSBESTÄMDA MEDEL

Ändamålsbestämda medel redovisas enligt KREDs rekommendation, Redovisning av ändamålsbestämda gåvor.

Enligt *BFNAR 2002:10*, Redovisning av gåvor i ideella föreningar och registrerade trossamfund, ska ej förbrukade ändamålsbestämda medel ingå i årets resultat och eget kapital. Svenska kyrkan finner det dock angeläget att gentemot givare och andra intressenter tydligt visa att erhållna medel hålls åtskilda från övriga medel och inte är möjliga att använda för andra ändamål.

För att uppnå detta görs en avvikelse från *BFNAR 2002:10* som består i att ej förbrukade ändamålsbestämda medel redovisas i särskild post i balansräkningen mellan eget kapital och avsättningar och att förändringen av denna post redovisas i resultaträkningen. Anpassningen av uppställningsformen för balans- och resultaträkning har skett med stöd i *Årsredovisningslagens 2 kap 3§ och 3 kap 4§ 3 st.*

Genom den tillämpade redovisningsprincipen anser Svenska kyrkan att arten av ej förbrukade ändamålsbestämda medel tydligare markeras och att redovisningen av förändringen av ej förbrukade ändamålsbestämda medel i resultaträkningen ger bättre information till en läsare än om *BFNAR 2002:10* tillämpas.

AVSÄTTNINGAR

Med avsättningar avses förpliktelser på balansdagen som är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias. Avsättning redovisas med det belopp som motsvarar den bästa uppskattningen av den utbetalning som krävs för att reglera åtagandet.

KASSAFLÖDESANALYS

Kassaflödesanalysen visar stiftets in- och utbetalningar hänförlig till den löpande verksamheten, investeringsverksamheten eller finansieringsverksamheten under en period. Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod, vilket innebär att nettoresultatet justeras för transaktioner som inte medfört in- eller utbetalningar under perioden samt för eventuella intäkter eller kostnader, där kassaflödet hänförs till investerings- eller finansieringsverksamheten.

Kortfristiga placeringar klassificeras som likvida medel.

OMRÄKNING AV UTLÄNDSK VALUTA

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs vilket är växelkursen på balansdagen.

SKATT

Inkomstskatt är skatt som grundas på näringsverksamhetens skattepliktiga resultat. Aktuell skatt redovisas som intäkt eller kostnad och inkluderas i årets resultat.

VARULAGER

Varulager redovisas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Anskaffningsvärdet fastställs med användning av först-in-först-ut-principen. Nettoförsäljningsvärdet är försäljningsvärdet efter avdrag för beräknad försäljningskostnad.

Noter

NOT 1 – Erhållen och lämnad ekonomisk utjämning	2013	2012
Erhållen ekonomisk utjämning		
Stiftsbidrag	27 670	27 520
Utjämningsbidrag prästlönetillgångar	5 154	5 154
Lönebidrag (lettisk präst, religionsdialog, engelskspråklig verksamhet)	1 351	1 423
Summa	34 175	34 097
Lämnad ekonomisk utjämning		
Organisationsbidrag	2 393	2 428
Verksamhetsbidrag	8 964	8 632
Projektbidrag	1 141	1 111
Domkyrkoförsamlingen	3 825	2 700
Studentprästbidrag	2 139	2 089
Kontraktsprostarvode	1 809	1 806
Kyrkobyggnadsbidrag	2 200	2 150
Övriga bidrag till församlingar och närstående organisationer	1 560	1 659
Bidrag till enskilda	177	179
Summa	24 208	22 753

Inom Svenska kyrkan finns ett ekonomiskt utjämningsystem där medel omfördelas med syfte att bibehålla möjligheten till en rikstäckande kyrklig verksamhet. Kyrkomötet beslutar om kriterierna för utjämningen.

NOT 2 – Intäkternas fördelning	2013	2012
Nettoomsättning stiftsgården Graninge		
Kost och logi stiftsgård	0	1 042
Övrig varuförsäljning	0	1
Hysesintäkter	0	284
Summa	0	1 327
Verksamhetsbidrag		
Erhållet riktad församlingsbidrag (bl.a. till samverkan, kommunikation och fastighetsprojekt)	3 499	3 074
Erhållen kyrkoantikvariskt bidrag (bl.a. till projekt Citybanan)	1 134	1 573
Summa	4 633	4 647
Övriga verksamhetsintäkter		
Utbildning	2 880	2 302
Uthyrd personal, varav till prästlönetillgångarna 1 901 tkr (1 907 tkr)	2 362	2 007
Hysesintäkter Atlas 6	1 537	1 526
Övriga intäkter	5 004	4 194
Vinst vid avyttring Graninge stiftsgård *	47 280	0
Vinst vid avyttring Graninge stiftsgårds inventarier *	137	0
Summa	59 201	10 029

* Jämförelsestörande poster

NOT 3 – Erhållna gåvor och bidrag	2013	2012
Gåvor		
Stiftskollekter till egen verksamhet	272	150
Summa	272	150

NOT 4 – Leasing

Stockholms stift har under året haft leasingkostnader på 1 438 tkr (1 095 tkr).

NOT 5 – Övriga externa kostnader, inklusive arvoden och kostnadsersättningar till revisorer	2013	2012
Övriga externa kostnader		
Lokalkostnader	6 191	6 164
Hyra tillfälliga lokaler	1 679	2 768
Fastighetskostnader	1 655	1 523
Hyra av anläggningstillgångar	1 438	988
Förbrukningsinventarier/material	1 209	2 621
Reparation och underhåll	346	174
Frakter och transporter	182	46
Resekostnader förtroendevalda och personal	4 066	2 061
Reklam och PR	3 473	4 008
Övriga verksamhetskostnader	1 056	623
Kontorsmateriel och trycksaker	667	371
Tele och post	1 517	1 989
Försäkringar/övriga riskkostnader	112	140
Revisionsarvode *	181	210
Övriga externa tjänster	10 890	6 945
Övriga externa kostnader	5 076	5 082
Summa	39 738	35 713
* Kvalificerade revisorer		
Ernst & Young, revisionsuppdrag	181	194
Ernst & Young, övriga uppdrag	0	0
Övriga valda revisorer		
Revisionsuppdrag	17	16
Andra uppdrag	0	0
Summa	198	210

Med revisionsuppdrag avses arbetsuppgifter som det enligt lag ankommer på stiftets revisorer att utföra, rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådana arbetsuppgifter samt verksamhetsrevision enligt kyrkoordningen. Allt annat är andra uppdrag.

NOT 6 – PERSONAL

Stiftet tillämpar Svenska kyrkans kollektivavtal. Det innebär att samtliga anställda omfattas av olika typer av försäkringar, bland annat tjänstepensionsförsäkring, sjukförsäkring och arbetsskade- och olycksfallsförsäkring. Vid sidan av detta finns även ett omställningsavtal som träder in vid arbetsbrist och ett utvecklingsavtal som innebär rätt till fortbildning, med mera. Stiftet har även upprättat olika typer av policys för till exempel jämställdhet.

Medeltalet anställda	2013	2012
Kvinnor	52	49
Män	30	26
Totalt	82	75

I medelantalet anställda ingår inte anställda som uppburit ersättning som understiger ett halvt prisbasbelopp, 22 250 kr (22 000 kr). Detta har gjorts med stöd av BFNAR 2002:9. Under året har personal motsvarande 2,5 tjänster (2,5) hyrts ut till Prästlönetillgångar i Stockholms stift.

Könsfördelning i stiftsstyrelsen	2013	2012
Kvinnor	50%	50%
Män	50%	50%

Löner, arvoden och andra ersättningar (ej rekrytering, utbildning, sjukvård, försäkringskostnader)	2013	2012
Ledamöter i stiftsfullmäktige, stiftsstyrelsen och nämnder *	1 150	973
Anställda	36 724	32 313
Summa	37 874	33 286

I uppgiften om löner och arvoden ingår inte anställda som uppburit ersättning som understiger ett halvt prisbasbelopp, 22 250 kr (22 000 kr). Stockholms stift har betalat ut sådan ersättning med totalt 2 051 tkr (1 524 tkr), vilket inte har tagits med i uppgiften om löner och andra ersättningar. Detta har gjorts med stöd av BFNAR 2002:9.

Löner, arvoden och andra ersättningar understigande ett halvt prisbasbelopp	2013	2012
	2 051	1 524

Ersättning till stiftsstyrelsens ordförande

Ingen ersättning i form av arvode har utgått till ordföranden i stiftsstyrelsen, tillika stiftets biskop. Biskopen har däremot erhållit sin lön, vilken är lika för alla tretton biskopar, samt bostadsförmån för biskopsvåningen med totalt 993 tkr (979 tkr).

Pensionskostnader och andra sociala avgifter *	2013	2012
Pensionskostnader, anställda	3 019	1 883
Andra sociala avgifter enligt lag och avtal	13 035	9 789
Summa	16 055	11 672

* 2012 års pensionskostnader för anställda var lägre än normalt på grund av återbetalning av 1 436 tkr från FORA AB av debiterade premier för 2007 och 2008. Även Kyrkans pensionskassa återbetalade 540 tkr som rättelse av tidigare års debiteringar.

Stockholms stift har inga övriga utfästelser om pensioner eller avgångsvederlag till personer i ledande ställning.

Av totala löner, andra ersättningar, pensionskostnader och andra sociala avgifter, ingår personalkostnader för att förvalta stiftets prästlönetillgångar med 1 901 tkr (1 907 tkr). Dessa kostnader har debiterats prästlönetillgångarna och finns redovisade under övriga verksamhetsintäkter.

Övriga personalkostnader	2013	2012
Kostnadsersättningar	579	640
Ämbetsdräkter	250	242
Utbildning	642	568
Företagshälsövård	259	256
Personalrepresentation	180	189
Personalrekrytering	924	682
Övriga personalkostnader	171	215
Summa	3 005	2 792

Summa personalkostnader	2013	2012
	58 985	49 274

NOT 7 – Ändamålsbestämda meden (KREDs rekommendation, Redovisning av ändamålsbestämda gåvor)	2013	2012
Ingående balans enligt fastställd balansräkning	775	781
Årets förändring	78	-7
Belopp vid årets utgång	852	775
Fördelning per ändamål		
Stockholms stifts ungdomsledarstipendium	428	444
Flyktingmedel	89	1
Ungdomsverksamhet	154	151
Teckenspråk	113	114
Lettiska kvinnor	58	57
Övriga kollektmedel	11	9
Belopp vid årets utgång	852	775
NOT 8 – Resultat från finansiella investeringar	2013	2012
Resultat från finansiella anläggningstillgångar		
Utdelning Berling Media AB, Kyrkvinden, m.fl.	2	4
Utdelning aktier, obligationer	2 077	288
Realisationsvinst/-förlust vid försäljning av värdepapper	3 896	684
Nedskrivning Stockholm Fair Trade Shop AB i konkurs	-50	0
Summa finansiella intäkter	5 926	976
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		
Räntor	579	1 838
Realisationsvinst/förlust vid försäljning av andelar	0	1 597
Summa övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	579	3 435
Räntekostnader och liknande resultatposter		
Räntor	-23	-5
Summa räntekostnader och liknande resultatposter	-23	-5
Resultat från finansiella investeringar	6 482	4 406
NOT 9 – Byggnader och mark	2013	2012
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	29 135	29 135
Avyttringar och utrangeringar	-11 778	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	17 357	29 135
Ingående ackumulerade avskrivningar	7 935	7 319
Årets avskrivningar	198	616
Avyttringar och utrangeringar	-6 142	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	1 990	7 935
Utgående bokfört värde	15 367	21 200

NOT 10 – Inventarier, verktyg och installationer**2013****2012**

Inventarieförteckning finns. Egendomsförsäkring är tecknad med Länsförsäkringar. Särskild försäkring finns för biskopskors.

Bergvärme Graninge

Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	2 695	2 695
--	--------------	-------

Avyttringar och utrangeringar	-2 695	0
-------------------------------	---------------	---

Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	0	2 695
---	----------	-------

Ingående ackumulerade avskrivningar	787	608
-------------------------------------	------------	-----

Årets avskrivningar	17	180
---------------------	-----------	-----

Avyttringar och utrangeringar	-804	0
-------------------------------	-------------	---

Utgående ackumulerade avskrivningar	0	787
--	----------	-----

Utgående bokfört värde	0	1 908
-------------------------------	----------	-------

Stiftskansli

Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	11 581	11 581
--	---------------	--------

Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	11 581	11 581
---	---------------	--------

Ingående ackumulerade avskrivningar	10 959	10 468
-------------------------------------	---------------	--------

Årets avskrivningar	386	492
---------------------	------------	-----

Avyttringar och utrangeringar	-78	0
-------------------------------	------------	---

Utgående ackumulerade avskrivningar	11 267	10 959
--	---------------	--------

Utgående bokfört värde	314	621
-------------------------------	------------	-----

Graninge

Ingående anskaffningsvärden	5 282	5 282
-----------------------------	--------------	-------

Avyttringar och utrangeringar	-5 282	0
-------------------------------	---------------	---

Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	0	5 282
---	----------	-------

Ingående avskrivningar	5 043	4 977
------------------------	--------------	-------

Årets avskrivningar	3	65
---------------------	----------	----

Avyttringar och utrangeringar	-5 046	0
-------------------------------	---------------	---

Utgående ackumulerade avskrivningar	0	5 043
--	----------	-------

Utgående bokfört värde	0	239
-------------------------------	----------	-----

Utgående bokfört värde totalt	314	2 768
--------------------------------------	------------	-------

NOT 11 – Värdepappersinnehav	Antal	Kr/st	Nominellt värde	Anskaffningsvärde	Bokfört värde	Marknadsvärde
Långfristiga värdepappersinnehav						
Berling Media AK A (f d Verbum)	1 878	13	25	-	-	-
Boo Elverk	60	85	5	-	-	-
Kyrkans Försäkrings AB	100	100	10	10	10	10
Kyrkvinden Kooperativ ek för	25	5 000	125	125	125	125
Aktier svenska bolag				52 377	52 377	65 620
Aktier utländska bolag				53 170	53 170	61 867
Räntebärande värdepapper				34 132	34 132	34 045
Alternativa placeringar				6 064	6 064	6 577
Likvida medel hos förvaltare				19 130	19 130	19 073
Summa långfristiga värdepappers innehav				165 009	165 009	187 317
Kortfristiga placeringar						
Swedbank Private Banking				10 000	10 130	10 130
Clies Räntefond Kort				10 000	10 000	10 057
Summa				20 000	20 130	20 187
SUMMA VÄRDEPAPPERSINNEHAV				185 009	185 139	207 504

Värdepappersinnehav	2013	2012
Förändring av långfristiga värdepappersinnehav		
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	100 418	75 054
Investeringar	104 541	144 329
Försäljningar	-38 591	-139 405
Förändring likvida medel hos förvaltarna	-1 310	20 440
Nedskrivning	-50	0
Utgående bokfört värde	165 009	100 418
Förändring av kortfristiga värdepappersinnehav		
Ingående anskaffningsvärde	15 000	8 000
Investeringar	95 000	155 000
Försäljningar	-90 000	-148 000
Ränta	130	0
Utgående bokfört värde	20 130	15 000

NOT 12 – Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2013	2012
Förutbetalda hyror	1 415	1 427
Förutbetalda leasingavgifter	41	224
Förutbetalda försäkringsavgifter	68	169
Upplupna inkomsträntor	155	367
Övriga förutbetalda kostnader	500	643
Övriga upplupna intäkter (bl.a. projektbidragsintäkter)	3 137	6 921
Summa	5 316	9 751

NOT 13 – Kassa och bank

Av behållningen i kassa och bank på 23 093 tkr utgör 22 527 tkr (11 501 tkr) behållning på det så kallade Kyrkkontot. Kyrkkontot utgör i juridisk mening en fordran på Svenska kyrkans nationella nivå eftersom det är en del av Svenska kyrkans koncernkonto. De regelverk som styr Kyrkkontot är dock av sådan karaktär att fordran i redovisningssammanhang ses som ett ordinärt banktillgodohavande.

NOT 14 – Förändring av eget kapital	FRITT EGET KAPITAL		SUMMA
	Balanserat resultat	Redovisat årsresultat	Eget kapital
Belopp vid årets ingång	127 954	21 011	148 965
Omföring av föregående års resultat	21 011	-21 011	0
Årets resultat		59 306	59 306
Belopp vid årets utgång	148 965	59 306	208 271

Stiftsfullmäktige fastställde målkapitalet 2013 till 70 Mkr. Det egna kapitalet överstiger målkapitalet med 137 Mkr. Målkapitalet motsvarar 34 procent av det egna kapitalet 2013.

NOT 15 – Avsättningar	2013	2012
Förmånsbestämd ålderspension	1 315	1 164

Enligt kyrkans tjänstepensionsavtal har anställda med en månadslön överstigande cirka 35 tkr (2013) under vissa förutsättningar rätt till förmånsbestämd tjänstepension. Försäkring av intjänad pensionsrätt sker året efter inkomståret. Vid upprättande av denna årsredovisning är premiekostnaden inte känd för inkomståret 2013 varför den förmånsbestämda tjänstepensionen redovisas som en avsättning.

NOT 16 – Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2013	2012
Upplupna löner	202	53
Upplupen övertidsersättning	490	409
Upplupna semesterlöner	2 727	2 802
Upplupna sociala avgifter skuld semester, övertid	1 045	1 009
Förutbetalda hyresinkomster (Atlas 6)	423	423
Upplupna kostnader (Atlas 6)	14	28
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	6 062	5 502
Summa	10 963	10 226

Stockholms stift

Org.nr. 252010-0138

Stiftsstyrelsen

Stiftsstyrelsen har vid dagens sammanträde den 24 mars 2014 beslutat överlämna årsredovisningen till stiftsfullmäktige samt föreslå stiftsfullmäktige fastställa årsredovisningen för 2013.

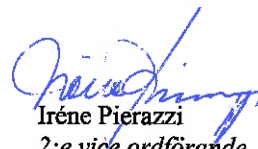
Stockholm 2014-03-24



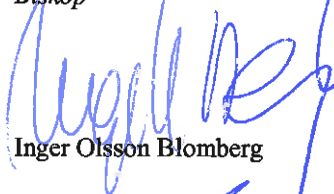
Eva Brunne
Biskop



Jan Olov Sundström
1:e vice ordförande



Irène Pierazzi
2:e vice ordförande



Inger Olsson Blomberg



Klas Weidstam



Björn Falkeblad



Lars Jakobsson



Roland Johansson




Georg Lagerberg



Jan Forsell



Daniel Larson

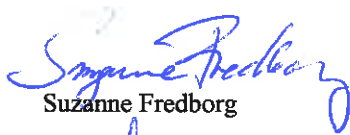


Linnea Jensdotter



Ylva Wahlström

Vår revisionsberättelse har avgivits den 14 april 2014.



Suzanne Fredborg



Göran Dahlstrand



Lena Huss

Ernst & Young



Lars-Olov Stéen
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till stiftsfullmäktige i Stockholms stift org.nr. 252010-0138

Rapport om årsredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Stockholms stift för år 2013.

Stiftsstyrelsens ansvar för årsredovisningen

Det är stiftsstyrelsen som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som stiftsstyrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Granskningen har utförts enligt god revisionssed. För den auktoriserade revisorn innebär detta att han eller hon utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att den auktoriserade revisorn följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur stiftet upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i stiftets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i stiftsstyrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Stockholms stifts finansiella ställning per den 31 december 2013 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att stiftsfullmäktige fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt kyrkoordningen

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av stiftsstyrelsens förvaltning av Stockholms stift för år 2013.

Stiftsstyrelsens ansvar

Det är stiftsstyrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt kyrkoordningen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om stiftsstyrelsens förvaltning på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om förvaltningen har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i stiftet för att kunna bedöma om någon ledamot av stiftsstyrelsen har företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet gentemot församlingen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Uttalande

Vi tillstyrker att stiftsfullmäktige beviljar stiftsstyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 14 april 2014



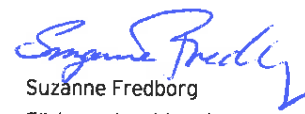
Lars Olov Steen
Auktoriserad revisor



Lena Huss
Förtroendevald revisor



Göran Dahlstrand
Förtroendevald revisor



Suzanne Fredborg
Förtroendevald revisor



ÅRSREDOVISNING
PRÄSTLÖNETILLGÅNGAR
I STOCKHOLMS STIFT
2013

Innehåll

ÅRSREDOVISNING PRÄSTLÖNETILLGÅNGAR I STOCKHOLMS STIFT 2013

Förvaltningsberättelse	31
Väsentliga händelser under året	31
Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång	38
Definitioner	38
Förslag till vinstdisposition och utdelning	39
Flerårsöversikt	40
Resultaträkning	41
Balansräkning	40
Kassaflödesanalys	43
Tilläggsupplysningar	44
Noter	46
Stiftsstyrelsens underskrift	50
Revisionsberättelse	51
Fastighetsförteckning	52

Årsredovisning 2013

Stiftsstyrelsen avger härmed årsredovisning för Prästlönetillgångar i Stockholms stift (802408-9818) för 2013.

Förvaltningsberättelse

BAKGRUND

De av Svenska kyrkan förvaltade prästlönetillgångarna har sitt ursprung i fastigheter som donerades till kyrkan i syfte att avkastningen skulle användas för att avlöna församlingarnas präster. Numera går avkastningen till hälften till det inomkyrkliga utjämningsystemet och den andra hälften direkt till de församlingar som ursprungligen fick donationen.

Det stora flertalet av prästlönetillgångarna härstammar från medeltiden. När prästlönefastigheter säljs uppkommer en annan form av prästlönetillgång, de så kallade prästlönefonderna. Detta tillgångsslag utgör således medel från försäljning av prästlönefastigheter. Prästlönetillgångar utgörs därmed av antingen prästlönefastigheter eller prästlönefonder.

Prästlönetillgångarna har genom århundraden setts som självägande stiftelseliknande rättssubjekt. I samband med relationsändringen kyrka-stat år 2000, har i lag klarlagts att prästlönetillgångarna ska förvaltas såsom självständiga rättssubjekt. Prästlönefastigheter och prästlönefonder ska ägas av dessa rättssubjekt.

Likaså har i lag klarlagts att prästlönetillgångar ska förvaltas av Svenska kyrkan med ändamål att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse. Endast avkastningen får användas för ändamålet. Naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen ska beaktas i skälighets omfattning.

Svenska kyrkan har i kyrkoordningen (KO) delegerat sitt förvaltaruppdrag till stiftet. Sedan 2010-01-01 har stiftsstyrelsen i Stockholms stift uppdraget från stiftsfullmäktige att ta hand om den ekonomiska förvaltningen och att förvalta stiftets prästlönetillgångar.

Prästlönetillgångar är till sin karaktär snarlika avkastningsstiftelser. Stiftelselagen är dock inte tillämplig. Att endast avkastningen får användas för ändamålet ska garantera att den förmögenhet prästlönetillgångarna utgör inte äventyras. Kapitalvärdeskyddet för prästlönefonden kommer till uttryck i kyrkoordningens krav på årlig värdesäkring och prästlönefastighetskapitalet är i sig värdeskyddat utifrån antagandet att fastighetspriserna över tid följer den allmänna kostnadsutvecklingen.

GEMENSAM BOKFÖRING FÖR STIFTSVIS FÖRVALTADE PRÄSTLÖNETILLGÅNGAR

Prästlönetillgångarna utgörs av flera tusen självständiga rättssubjekt (varje donation utgör ett eget subjekt) spridda över hela Sverige. Bokföringsskyldighet i lag följer som regel den enskilda juridiska personen. För att kunna hantera bokföringsskyldigheten för prästlönetillgångarna finns i bokföringslagens 4 kapitel, 5 § en bestämmelse som säger att prästlönetillgångar får ha gemensam bokföring, om de förvaltas tillsammans.

SKATTSKYLDIGHET FÖR PRÄSTLÖNETILLGÅNGAR FR.O.M. RÄKENSKAPSÅR 2010

Den verksamhet som bedrivs kring de stiftsvis förvaltade prästlönetillgångarna har enligt lag (1999:290) varit frikallad från skattskyldighet för inkomst och förmögenhet vid 2001–2010 års taxeringar. Från och med räkenskapsår 2010 och taxeringsår 2011 föreligger skattskyldighet för verksamheten. Rättsläget kring hur regelverket för beskattning ska tillämpas för prästlönetillgångar får fortfarande (januari 2014) betraktas som oklart. Svenska kyrkans dialog med Skatteverket är ännu inte avslutad. Vid upprättandet av 2013 års bokslut och deklaration till 2014 års taxering kan dock tills vidare vägledning hämtas från de ställningstaganden som Skatteverket hittills har uttryckt, innebärande bland annat följande:

- Beskattning sker enligt skatteregler för stiftelser.
- Prästlönetillgångarna jämföras med stiftelser i all skattelagstiftningen där ej annat anges.

- 13 st. skattesubjekt, det vill säga de stiftsvis förvaltade prästlönetillgångarna, anses var och en utgöra ett eget skattesubjekt.
- Anskaffningsvärden, avskrivningsunderlag och underlag för skogsavdrag är marknadsvärden 2010-01-01.

Skattskyldighetens inträde innebär aktiva ställningstaganden av förvaltarna i ett flertal frågor av skatteplaneringskaraktär. I grunden finns ett ansvar för att driva en förvaltning av prästlönetillgångarna som, över tiden, ger bästa möjliga uthålliga totalavkastning och där avkastningen också ska göras tillgänglig för utdelning till församlingar/samfälligheter. Inomkyrkliga regler finns kring de stiftsvisa förvaltarnas möjligheter att konsolidera vinstmedel. Följande skatteplaneringsåtgärder bör, i normalfallet, beaktas och vidtas där de kan anses stå i samklang med övriga förvaltningsmål:

- Alltid maximala skattemässiga avskrivningar på byggnader och markanläggningar.
- Ersättningsfond där det är säkert att ersättningsförvärv kommer att ske.
- Skogsavdrag (i första hand på fastigheter som ska behållas).
- Maximala avskrivningar på maskiner och inventarier.
- Avsättning till periodiseringsfond där skattekrediten kan placeras effektivt.

Under hösten 2013 har riksdagen antagit reformerade inkomstskatteregler för ideell sektor. Enhetliga bestämmelser om allmännyttiga ändamål gäller nu för stiftelser, ideella föreningar och registrerade trosamfund. I kretsen av allmännyttigt ändamål ingår numera även religiös verksamhet. De nya reglerna påverkar gynnsamt prästlönetillgångarnas skattesituation fr.o.m. taxeringsåret 2015.

Väsentliga händelser under året

FASTIGHETSFÖRVALTNING

Under året har prästlönetillgångar sålt fritidsfastigheterna Långkärr 1:8 och 1:9 i Katrineholms kommun och bostadsfastigheten Frösunda prästgård 1:25 i Vallentuna kommun, avstyckning från Frösunda prästgård 1:1.

Prästlönetillgångar har sedan några år försökt att förskjuta innehavet av mark mot mer skogsmark som inte ligger tätortsnära. I Södermanland satsas därför nu på att bygga upp ett samlat skogsinnehav som inte ligger tätortsnära som ska ge möjlighet till ett rationellt och långsiktigt skogsbruk kring fastigheterna Katrineholm Långkärr 1:6 och Eskilstuna Torp 3:1. Under 2012 köptes även del av Eskilstuna Magda 1:3 om cika 49 ha som en del i detta arbete. Under 2013 reglerades den delen in till Torp 3:1. Ett försök till köp av en skogsfastighet i Stockholmsområdet fick avbrytas eftersom priset blev för högt. Stockholmskommunernas intensiva planering av bostadsbebyggelse och annat byggande har även under 2013 påverkat Stockholms stifts prästlönefastigheter. Utbyggnaden av Roslagsbanan till dubbla järnvägsspår genom Täby och Vallentuna kommuner har fortsatt. Avtal har träffats med Storstockholms Lokaltrafik AB (SL) om ersättning för mark för utbyggnad av Roslagsbanan i Vallentuna kommun. Förhandlingar förs med SL om ytterligare försäljning och/eller uthyrning av mark i Täby.

Utvecklingen att skapa nya områden för byggprojekt har fortsatt under 2013. Under året har prästlönetillgångar fått ett positivt planbesked på begäran till Botkyrka kommun om kommunens ställningstagande till förutsättningarna för en bostadsbebyggelse i linje med det förslag som prästlönetillgångar låtit ta fram. Arbetet med att ta fram en detaljplan har påbörjats på del av fastigheten Eriksberg 2:27. Ett ramavtal har träffats mellan prästlönetillgångar och kommunen för att pröva förutsättningarna för bostadsbebyggelse. Vallentuna kommun har kallat till uppstartsmöte om detaljplanering för området Kristineberg där del av Vallentuna Prästgård 1:1, Vallentuna kommun, ingår.

Förhandlingar pågår med Länsstyrelsen i Stockholm, Ekerö och Täby kommuner samt med Stockholms stad om bildandet av naturreservat. Egendomsutskottet och stiftsstyrelsen har fattat beslut om att sälja fastigheten Älvsjöskogen 1:2 till Stockholms stad för bildandet av ett naturreservat. Prästlöne-

tillgångar har också yttrat sig över ett förslag till bildande av Lovö naturreservat, Ekerö kommun. I reservatet föreslås prästlönetillgångars fastighet Lovö Prästgård 1:1 ingå.

Vallentuna kommun har under året tagit upp arbetet med Björkby-Kyrkvikens naturreservat vid Vallentunasjön i centrala Vallentuna. Arbetet har som mål att kommunen ska ta över skötseln av reservatet från länsstyrelsen och uppdatera bestämmelserna för reservatet. I reservatet ingår del av Vallentuna Prästgård 1:1. Arbetet med att anlägga våtmarkspark i Vallentuna har återupptagits i slutet av året. Även detta berör fastigheten Prästgården 1:1, delvis samma delar som ingår i ovan nämnda naturreservat. Frågan om ersättning för marken som kommunen vill ta i anspråk återstår att lösa.

Jordbruksförvaltningen av prästlönefastigheter under 2013 omfattar 5 gårdsarrenden, 35 sidorrenden, 26 jaktarrenden, 5 fiskearrenden, 26 tomträtter och 44 övriga upplåtelser som anläggningsarrenden, bostadsarrenden, lägenhetsarrenden och hyresupplåtelser. Ett femtontal arrenden och andra upplåtelser och samtliga jaktarrenden har omförhandlats under 2013. Två tomträttstvister om avgäld för industrimark inom Solna kommun har prövats i domstol. Domen innebär att prästlönetillgångar inte får ta ut så hög avgäld som tidigare för den nya avgäldsperioden på tio år.

MILJÖN

Stiftsfullmäktige i Stockholms stift har beslutat om en övergripande miljöpolicy för verksamheten och skogsbruket är sedan år 2001 miljömärkt enligt FSC®-standard (Forest Stewardship Council® FSC-C014110). Certifiering av skogsmark innebär en miljömärkning där skogsägaren förbinder sig att följa ställda krav och accepterar kontroll av en utomstående, oberoende revisor. Det är också en garanti för att virkesköpare uppfyller de krav som marknaden ställer på sågade trävaror och produkter. För att behålla FSC®-certifikatet krävs ett kontinuerligt aktivt miljöarbete i skogsförvaltningen. Miljöstandarden genomgår förändringar över tiden. Det är ett tidskrävande arbete, där parter med ofta motstridiga intressen ska komma överens, vilket i sin tur ställer krav på certifierade organisationer.

Av tretton stift är tio stift anslutna till Svenska kyrkans FSC®-förening som paraplyorganisation och nio stift är anslutna till PEFC, (*Programme for the Endorsement of Forest Certification*). Certifieringen innebär att ytterligare krav ställs på förvaltningen framförallt vad gäller dokumentation och uppföljningar. Minst fem procent av skogsmarksarealen ska avsättas för naturvårdsändamål. Prästlönetillgångar i Stockholms stift har avsatt 8,9 procent och uppfyller därmed kravet. En grön skogsbruksplan finns där bland annat alla naturvårdsområden markeras på kartan. En ökad skogsproduktion och ett ökat användande av skogsprodukter motverkar effekten av utsläppen av växthusgaser. Därmed blir ett ansvarsfullt och långsiktigt skogsbruk en klimatfrämjande verksamhet i sig. Under 2013 slogs Svenska kyrkans certifieringsföreningar samman till Svenska kyrkans skogscertifiering.

SKOGEN

Skogen förvaltas av *Häradskog* i form av totalentreprenad. Texten nedan är författad av Erik Petré, VD på Häradskog.

SKOGBRUK OCH VIRKESMARKNAD

Under 2012 sänktes priserna i Mälardalen för såväl timmer som massaved i flera omgångar och den totala sänkningen detta år blev rekordstor.

De senaste åren har läsplattor och smart phones helt förändrat folks läsvanor. Under lång tid har många väntat på det papperslösa kontoret men nästan över natt var det ”tidningslösa samhället” här. Trots beredskap hos de svenska tidningspapperstillverkarna kom den snabba förändringen överraskande. Flera svenska tillverkare avvecklade en eller två linjer för att anpassa sig till den nya verkligheten.

Den minskade efterfrågan på tryckpapper minskar också tillgången på returpapper och en effekt av det är att nordisk långfibrig massa nu är lite mer efterfrågad. Möjligen var den konsekvensen underskattad och pappers- och massaindustrin ser nu lite mindre pessimistiskt på framtiden än är under 2012.

Under andra halvan av 2013 kunde sågverken sakta höja sina priser på sågad vara. Euron blev dessutom nästan 10 procent dyrare under hösten och sågverken har åter börjat tjäna pengar. Många hade nog räknat med högre timmerpriser under 2013 men förutom en sänkning av lövmassavedspriset var övriga massavedssortiment och timmerprislistor oförändrade.

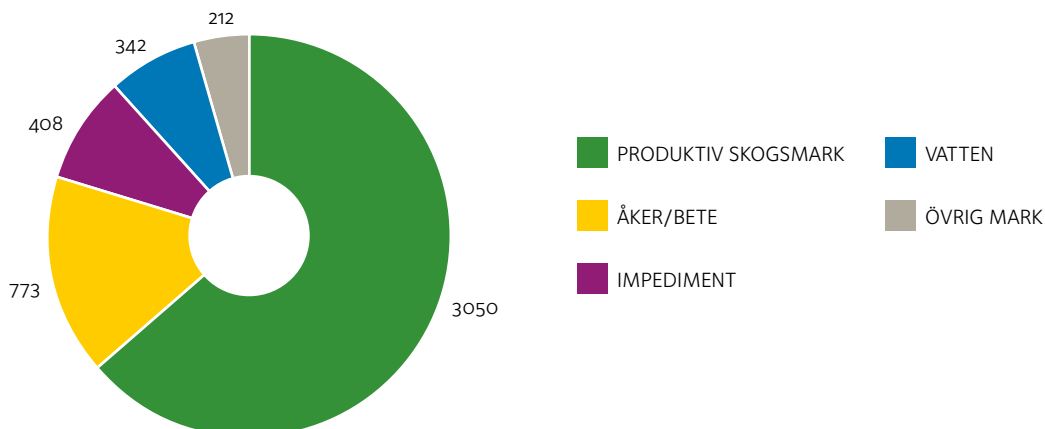
Stora importerade volymer av rivningsvirke (RT-flis) och sopor men även import av billig ved från Norge gör att biobränslemarknaden präglas av överskott och prispress.

Även under 2013 har vårt svenska skogsbruk debatterats mycket intensivt i både fack- och dagspress. En av de frågor som åter var het är det så kallade kontinuitetsskogsbruket – det vill säga att man inte slutavverkar ett område när träd är 70–120 år gamla utan istället i storleksordning var 10:e år avverkar framförallt de äldre träden. Man skapar då i första hand grandominerade skogar där man i varje bestånd har både yngre och äldre träd. Man skapar inga nya John Bauer-liknande pelarsalar men man skapar en intressant och delvis ny miljö som om det sker i begränsad omfattning ökar den biologiska mångfalden. Stockholms stift kommer eventuellt att på försök sköta några bestånd så.



ALLMÄN INFORMATION OM STOCKHOLM STIFT

Stockholm Stift är på totalt ca 4 785 ha och ägoslag var per 2013-12-31 enligt nedan:



Enligt den gröna skogsbruksplanen är medelförrådet på stiftets skogar 169 m³sk per ha att jämföra med medelvärdet för Södermanlands län som är 183 m³sk per ha, Stockholms län 191 och Uppsala län 177 m³sk per ha, Skogsstyrelsens statistik. Stiftets medelförråd på den så kallade PG-skogen är 165 m³sk per ha (enligt planen är 91 procent av all skogsmark i stiftet så kallad PG-skog – dvs skog där man tar normal naturvårdshänsyn vid sina avverkningar). Fem procent av stiftets skogar är så kallad NO-skog, det vill säga skog som enligt planen ska lämnas helt orörd och fyra procent av arealen är skog där man tar extra stor hänsyn.

Den talldominerade skogsmarken har betydligt lägre bonitet än medelvärdena för länet vilket delvis förklarar det lägre virkesförrådet.

Enligt planen är tillväxten drygt 17 000 m³sk per år varav 16.000 är i PG-bestånd.

Av total virkesvolym i skogarna är:

- 53 procent tall
- 32 procent gran
- 14 procent löv
- 1 procent ädellöv

Skogen har relativt jämn åldersfördelning per 10-årsklass upp till och med 70 år. Skog över 70 år är klart underrepresenterat. Därför beslutades 2010 att minska framförallt slutavverkningsvolymen för att bland annat på det sättet på lång sikt öka arealen äldre skog och få en jämnare åldersfördelning.

Då beslutades också att öka intensiteten i röjning och underhåll av bland annat av vägar. Besluten innebär att det årliga nettot drastiskt sjunker när man bara avverkar två tredjedelar av den årliga tillväxten och den volymen i första hand tas från kostnadskrävande – men kvalitetsdanande – gallringar.

VERKSAMHET 2013

Bland annat tack vare nya vägar har större arealer än vad som från början budgeterats gällrats under 2013.

Endast marginell volym slutavverkning har sålts under året och hela 11 973 m³sk kommer från gallring vilket är 90 procent av redovisad volym. Under 2013 har gallring utförts på drygt fem procent av skogsarealen.

Den höga gallringsandelen innebär att relativt stor andel av såld virkesvolym är massaved vilket ger lägre bruttointäkt per såld kubik än timmer. Kostnaden för att gallra är också högre per kubik än vid slutavverkning varför det ekonomiska utfallet för 2013 inte är så högt.

Skogsvård har utförts i något lägre omfattning än normalt, men stora arealer har underväxtröjts inför kommande gallringar.

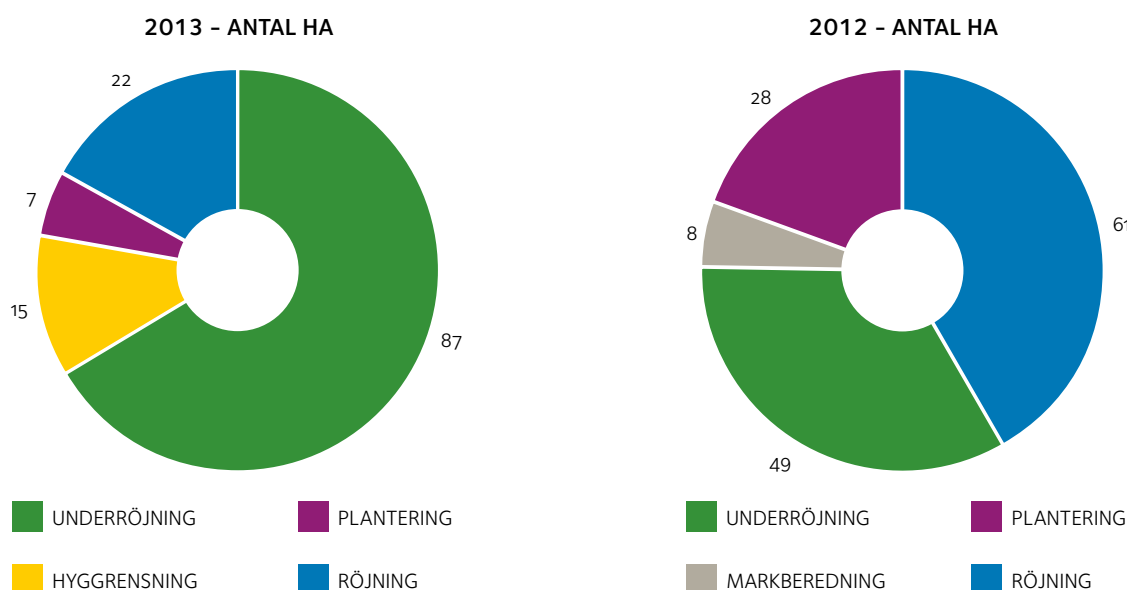
Under året har en vägkropp på Ornö färdigställt och en väg på Össeby-Garn helt färdigställt. Dessutom har vägnätet underhållits i högre omfattning än normalt, dvs grusning, sladdning, avbuskning, med mera.

Under året har också omfattande dikesrensning utförts.

Avverkningarna för 2013 och 2012 fördelades enligt tabellen nedan:

	2013		2012	
	ha	m ³ sk	ha	m ³ sk
Slutavverkning	0	50	0	0
Första gallring	46	2 765	0	0
Övrig gallring	120	9 208	85	5 083
Fröträdsavverkning	0	0	30	1 867
Övrig avverkning	0	1 238	0	2 437
SUMMA	166	13 261	115	9 387

Följande skogsvårdande åtgärder har utförts under 2013 och 2012:



Avsättning till skogsvårdsskulden, för bland annat återplantering av slutavverkade arealer, har minskat med 103 tkr till 5 tkr på grund av satsningen på gallringsåtgärder i de yngre skogsbestånden.

För prästlönetillgångar i Stockholms stift är utfallet 2013 följande:

- Virkesförsäljning 3,7 Mkr (3,4 Mkr)
- Avverkad volym 13 261 m³sk (9 387 m³sk)
- Årlig tillväxt 17 124 m³sk (16 565 m³sk)
- Virkesförråd 514 968 m³sk (493 165 m³sk)

KAPITALFÖRVALTNINGEN

Den amerikanska konjunkturen stärktes och den amerikanska centralbanken (Fed) fortsatte att genom omfattande stödköp av obligationer ge stora likviditetsinjektioner till den privata sektorn. Årets enda större bakslag på de internationella finansiella marknaderna följde på Feds första signaler om att trappa ner obligationsköpen under sensvåren. De amerikanska aktiekurserna steg och stängde året på rekordnivåer samtidigt som obligationsräntorna steg. Marknaden i flertalet andra OECD-länder uppvisade samma allmänna riktning som den amerikanska.

Japan bedrev en mycket ambitiös penningpolitik med omfattande obligationsköp av centralbanken. Aktiekurserna steg med 60 procent och yenen sänktes. Ekonomin i Kina var stabil men BRIC-länderna brottades med hög inflation och svag tillväxt.

Euroområdet tog sig upp ur recessionen under andra kvartalet 2013. Tillväxten förblev positiv även om farten var låg. Aktiekurserna steg på flertalet marknader även i krisländerna. De ekonomiska olik-

heterna och finansiella spänningarna mellan euroområdet medlemsländer som dominerade 2012 avtog under förra året.

Den svenska ekonomin stagnerade under andra och tredje kvartalen men tillväxten ökade mot slutet av året. Sysselsättningen steg men arbetslösheten låg i stort sett stilla på en ganska hög nivå. Inflationen lyste med sin frånvaro. Riksbanken sänkte räntan i december. Aktiekurserna följde den amerikanska positiva trenden men föll med mer än 10 procent under tidiga sommaren och återhämtade sig därefter med drygt 20 procent.

Den senaste upphandling av kapitalförvaltare avslutades 2012 och tre bolag fick identiska uppdrag att, med alla tillgångsslag, förvalta 130 Mkr var av prästlönefondens kapital. Förvaltarna är *Clients*, *DNB Asset Management AB* och *Lancelot Asset Management AB*.

Screening av alla tre förvaltares portföljer genomfördes i slutet av året av *GES Investment Services*. Ett treårigt avtal har tecknats med *GES* som med tre analysprocesser ska ge en full täckning av den etiska policyn enligt finanspolicyn.

Det totala marknadsvärdet var vid bokslutsdagen 471,5 Mkr (420,7 Mkr) och har under året ökat med 12 procent (12 procent). Portföljens bokförda värde uppgår till 416 Mkr (386 Mkr).

LIKVIDITET

Likvida medel inklusive kortfristiga placeringar uppgick per bokslutsdag till 5,3 Mkr (9,9 Mkr).

UTDELNING

Från årets resultat, som framgår av resultat- och balansräkningen, förväntas att en utdelning för verksamhetsåret 2013 ska kunna ske med 300 kr/andel, totalt 10,3 Mkr samt 10,3 Mkr i särskilt utjämningsbidrag till Stockholms stift.

VÅREXKURSION

Under vårens sista sammanträde med egendomsutskottet hölls vårexkursionen för förtroendevalda och tjänstemän. Årets utflykt gjordes till närkommunen Solna. Där besökte vi Solna församling och de fastigheter som prästlönetillgångarna upplåter med tomträtt för bostäder och industri.

ENSO (EGENDOMSNÄMNDERNAS SAMARBETSORGAN)

Stiftens egendomsnämnder och egendomsutskott har fortsatt sitt samarbete och utvecklingen av detta genom *ENSO*. Under året har frågor som organisationsutredningens slutrapport, samordningen av skattefrågorna med nationell nivå, remissyttranden över viktiga betänkanden och förberedelser av samrådet med kyrkostyrelsen handlagts. Ett samarbete har också utvecklats med kyrkokansliet för externa remisser som berör Trossamfundet Svenska kyrkan och prästlönetillgångar. Remisserna ska besvaras av kyrkostyrelsen och stiftens bereder i samverkan med kyrkokansliet och kontaktperson är utsedd för kyrkokansliet respektive stiftet. När det gäller extern representation finns motsvarande ordning med kontaktpersoner.

ORGANISATIONSUTREDNINGEN

Utredning om en gemensam markförvaltning som genomförts av organisationsutredningen slutfördes under 2013. Remissen till alla stift visade på lite olika intresse för att gå in i ett gemensamt markförvaltningsprojekt och i nuläget finns inga planer på att genomföra en gemensam driftorganisation.

RESULTAT

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till 36,2 Mkr (35,8 Mkr). Resultatet 2013 efter bokslutsdispositioner och skatt blev en vinst på 24,2 Mkr (22,8 Mkr). Det redovisade resultatet är dock inte i sin helhet disponibelt för utdelning. Enligt kyrkoordningen ska värdesäkring ske av kapitalet enligt kyrkoordningens 46 kap 11§ samt kapitalisering ske av de realisationsresultat som uppkommit vid fastighetsavyttringar. Värdesäkring för inflation 2013 uppgår till 0,4 Mkr (0 Mkr). Det samlade disponibla resultatet för 2013, med hänsyn till dessa omföringar, uppgick till 18,7 Mkr (19,4 Mkr).

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Försäljning av arrendetomt på Österåker prästgård 1:1 slutfördes i februari 2014 efter en långdragen lantmäteriförrättning.

Egendomsutskottet har beslutat om ombyggnad och renovering av stallet på Vada Prästgård 1:1.

DEFINITIONER

Kyrklig jord

Fast egendom som har anslagits (tilldelats) till kyrkan för att användas till särskilda ändamål. I kyrkoordningen anges som huvudmål att förvaltningen av den kyrkliga jorden ska inriktas på att vidmakthålla de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse. Den kyrkliga jorden i Stockholms stift utgörs av prästlönefastigheter.

Prästlönefastighet

Består av fast egendom och tomträtter från vilka avkastningen sker i form av arrenden, hyror, skogslikvider, med mera. Vid försäljning av prästlönefastighet ska ersättningen fonderas med avdrag för kostnader i samband med försäljning.

Prästlönefond

Består av fonderat kapital från försäljningar av prästlönefastigheter vilket förvaltas i form av svenska och utländska aktier samt räntebärande papper.



Förslag till vinstdisposition och utdelning

Det sammanlagda resultatet för verksamhetsåret 2013 slutade på en vinst om 24,2 Mkr (22,8 Mkr). Disponibelt för utdelning är årets resultat minskat dels med värdesäkring enligt kyrkoordningen 46 kap 11 § och dels minskad med överskottet från försäljning av fast egendom jämfört med det bokförda värdet. Disponibelt för utdelning är 76,2 Mkr (67,8 Mkr). Enligt kyrkoordningen ska hälften av resultatet fördelas mellan församlingar/samfälligheter i förhållande till deras andelar av prästlönetillgångarnas avkastning. Den andra hälften utgör den särskilda utjämningsavgiften som ska betalas direkt till stiftet. Stiftsstyrelsen föreslår en utdelning till församlingar/samfälligheter på 300 kr per andel, totalt 10,3 Mkr samt 10,3 Mkr till stiftet. Utdelningen har fördubblats.

Den återstående vinsten, efter beräkning av konsolideringstak och utdelning/särskild utjämningsavgift, på 55,6 Mkr (57,4 Mkr) överförs i ny räkning.

Vinstdisposition (Mkr)	2013	2012
Balanserad vinst från föregående år	57,4	48,4
Tillkommer redovisat disponibelt årsresultat	18,7	19,4
Summa	76,2	67,8
Stiftsstyrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras på följande sätt:		
– att till församlingar/samfälligheter dela ut	10,3	5,2
– att till stiftet dela ut som särskild utjämningsavgift	10,3	5,2
– att återstående medel överförs i ny räkning	55,6	57,4
Summa	76,2	67,8

Utdelning till församlingar/ samfälligheter och stiftet

Församlingar/ samfälligheter	Andelar	Kr	Församlingar/ samfälligheter	Andelar	Kr
Boo	153	45 900	Transport	10 939	3 281 700
Botkyrka	880	264 000	S:t Matteus	4	1 200
Bromma	43	12 900	Nacka	126	37 800
Brännkyrka	2 173	651 900	Sollentuna	81	24 300
Dalarö-Ornö-Utö	371	111 300	Solna	8 165	2 449 500
Danderyd	459	137 700	Spånga	219	65 700
Ed	302	90 600	Sundbyberg	58	17 400
Ekerö	2 708	812 400	Tyresö	60	18 000
Fresta	674	202 200	Täby	369	110 700
Färingsö	1 096	328 800	Vallentuna	1 401	420 300
Gustavsberg	14	4 200	Värmdö	3 711	1 113 300
Hammarby	657	197 100	Västerhaninge-Muskö	5 104	1 531 200
Huddinge	128	38 400	Össeby	1 309	392 700
Järfälla	2	600	Österhaninge	813	243 900
Lidingö	1 130	339 000	Österåker-Östra Ryd	2 001	600 300
Ljusterö-Kulla	149	44 700	Till församlingar/samfälligheter	34 360	10 308 000
	10 939	3 281 700	Till stiftet		10 308 000
			Totalt utbetalas		20 616 000

Församlingarnas och samfälligheternas andelar bestämdes den 1 januari 1995. De beräknades efter marknadsvärdet på respektive församlingars och samfälligheters tillgångar i förhållande till det sammanlagda marknadsvärdet på tillgångarna.

Flerårsöversikt

		2013	2012	2011	2010	2009
Rörelsens intäkter	Mkr	48,4	45,6	23,8	33,4	23,4
– varav resultat vid avyttring av prästlönefastigheter	Mkr	4,9	2,3	1,1	11,2	2,2
Årets resultat före skatt	Mkr	28,9	31,7	8,2	23,2	89,1
Förslag till utdelning/per andel	Kr	300	150	150	150	250
Balansomslutning per bokslutsdag	Mkr	533	509	491	493	492

Nyckeltal		2013	2012	2011	2010	2009
Vinstmarginal, fastigheter och jord	%	76	80	68	79	-7
Vinstmarginal, skog	%	33	28	41	64	28
Direktavkastning						
Direktavkastning, fastigheter och jord	%	3,0	2,9	2,3	8,8	-0,3
Direktavkastning, skog	%	0,2	0,0	0,7	1,7	0,8
Direktavkastning, fond	%	6,3	7,4	1,5	1,8	16,2
Direktavkastning förvaltade tillgångar	%	3,8	4,1	1,5	3,3	8,9
Totalavkastning						
Totalavkastning, fastigheter och jord	%	24,7	11,4	34,0	12,1	-1,7
Totalavkastning, skog	%	0,3	5,4	56,8	3,7	0,8
Totalavkastning, fond	%	17,7	18,6	-12,6	15,0	30,5
Totalavkastning förvaltade tillgångar	%	14,6	12,9	15,7	12,1	15,9
Marknadsvärden förvaltade tillgångar						
Jord (byggnader, mark och jordbruk)	Mkr	276,1	222,0	204,0	148,1	153,0
Skog	Mkr	270,0	269,8	255,5	143,5	140,6
Fond	Mkr	471,5	420,8	376,4	433,4	380,0
Summa marknadsvärde	Mkr	1 017,6	912,6	835,9	725,0	673,6

Nyckeltalsdefinitioner

* Vinstmarginal (%) – Uppgiften beräknas som rörelseresultat dividerat med rörelsens intäkter.

* Direktavkastning (%) – Uppgiften beräknas som rörelseresultat dividerat med genomsnittligt marknadsvärde på förvaltade tillgångar.

* Totalavkastning – Uppgiften beräknas som rörelseresultat plus värdeutveckling under året dividerat med genomsnittligt marknadsvärde på förvaltade tillgångar.

(Marknadsvärdet för jord och skog beräknas som taxeringsvärdet x 1,33 för att möjliggöra relevanta jämförelser stiftet emellan.)

Förvaltd areal		2013	2012	2011	2010	2009
Produktiv skog	ha	3 050	2 970	2 967	3 014	2 976
Inägomark	ha	773	755	803	805	892
Övrig mark	ha	962	958	533	626	636
Förvaltd areal totalt	ha	4 785	4 683	4 303	4 445	4 504

Taxeringsvärden		2013	2012	2011	2010	2009
Byggnader och mark	tkr	137 227	94 287	81 090	54 356	55 556
Skog	tkr	203 016	202 858	192 133	107 908	105 726
Jordbruksfastigheter	tkr	70 332	72 641	72 288	57 016	59 503
Taxeringsvärde totalt	tkr	410 575	369 786	345 511	219 280	220 785

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2013	2012
Rörelsens intäkter	1,2		
Intäkter prästlönefastigheter		5 912	5 953
Intäkter skog och jord		4 444	4 073
Intäkter prästlönefond		33 007	32 169
Resultat vid avyttring av prästlönefastigheter		4 951	2 331
Övriga rörelseintäkter		104	1 036
Summa rörelsens intäkter		48 417	45 562
Rörelsens kostnader			
Kostnader för varor, material och vissa köpta tjänster		-6 422	-3 852
Kostnader för inhyrd personal	3	-2 310	-2 222
Övriga externa kostnader	4	-3 285	-3 552
Personalkostnader (utbildning)		-23	-28
Av- och nedskrivning av materiella anläggningstillgångar		-253	-255
Summa rörelsens kostnader		-12 292	-9 909
Rörelseresultat		36 125	35 652
Finansiella poster	5		
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		90	121
Räntekostnader och liknande resultatposter		-3	0
Resultat från finansiella poster		87	121
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		36 212	35 773
Bokslutsdispositioner	6	-7 321	-7 254
RESULTAT FÖRE SKATT		28 891	28 519
Skatt på årets resultat	7	-4 665	-5 760
ÅRETS RESULTAT		24 226	22 759

Prästlönefastigheter och prästlönefonder ska förvaltas av Svenska kyrkan såsom självständiga förmögenheter. Endast avkastningen får användas för ändamålet. Resultaträkningen ovan är utformad för att följa god redovisningssed i Sverige. Det redovisade resultatet är inte i sin helhet disponibelt för ändamålet. Enligt lag och kyrkoordning ska kapitalisering ske enligt nedan.

	2013	2012
Årets resultat enligt resultaträkningen	24 226	22 759
Värdesäkring enligt KO 46:11 (Förändringen i KPI 2012 är negativ)	-427	0
Omföring av realisationsvinst/-förlust för fastighet i förhållande till anskaffningsvärde	-4 951	-2 332
Omföring servitut-/inrånngsersättningar	-104	-1 036
Disponibelt för utdelning	18 744	19 391

Balansräkning

Belopp i tkr	Not	2013	2012
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	8		
– Prästlönefastigheter		109 488	110 144
– Inventarier, verktyg och installationer		159	198
		109 647	110 342
Finansiella anläggningstillgångar			
Prästlönefond	9, 10	416 262	386 047
		416 262	386 047
Summa anläggningstillgångar		525 908	496 389
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
– Kundfordringar		237	440
– Övriga fordringar		1 066	2 169
– Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	11	250	238
		1 553	2 847
Kortfristiga placeringar		2 027	3 000
Kassa och bank		3 253	6 875
Summa omsättningstillgångar		6 833	12 722
SUMMA TILLGÅNGAR		532 741	509 110
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
12			
Bundet eget kapital			
Prästlönefastighetskapital		109 647	110 342
Prästlönefondskapital		318 363	312 186
Summa bundet eget kapital		428 010	422 528
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		57 463	48 379
Årets resultat		18 744	19 392
Summa fritt eget kapital		76 207	67 771
Summa eget kapital		504 216	490 298
Obeskattade reserver		17 652	10 331
Avsättningar	13	5	108
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		763	121
Växelskulder		180	180
Skatteskulder		6 725	5 836
Övriga skulder		249	316
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	14	2 952	1 920
Summa kortfristiga skulder		10 868	8 373
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		532 741	509 110
Poster inom linjen			
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

Kassaflödesanalys

Belopp i tkr	2013	2012
Den löpande verksamheten		
Resultat efter finansiella poster	36 213	35 773
<i>Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet</i>		
Av- och nedskrivningar	253	255
Ökning/minskning av avsättningar	-103	-357
Resultat vid försäljning av anläggningstillgångar	-30 916	-21 625
	5 446	14 046
Betald inkomstskatt avseende näringsverksamhet	-3 776	-3 596
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar i rörelsekapitalet	1 669	10 450
Kassaflöde från förändring av rörelsekapital och ändamålsbestämda medel		
Minskning/ökning av kortfristiga fordringar	1 295	3 577
Minskning/ökning av kortfristiga skulder	1 606	-2 964
Kassaflöde från den löpande verksamheten	4 570	11 064
Prästlönetillgångar		
Förvärv av prästlönefastigheter	-241	-4 956
Försäljning av prästlönefastigheter	5 633	3 666
Förvärv av prästlönefond	-210 721	-431 105
Försäljning av prästlönefond	206 472	435 621
Kassaflöde från prästlönetillgångar	1 143	3 226
Kassaflöde före utdelning	5 713	14 290
Utdelning till församlingar/samfälligheter och stift	-10 308	-10 308
Årets kassaflöde	-4 595	3 982
Likvida medel vid årets början	9 875	5 893
Likvida medel vid årets slut	5 280	9 875
Specifikation av likvida medel vid årets slut	2013	2012
Kassa och bank	3 253	6 875
Kortfristiga placeringar	2 027	3 000
Belopp vid årets slut	5 280	9 875



Tilläggsupplysningar

Redovisningsprinciper

GRUNDER FÖR UPPRÄTTANDE

Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år, om inget annat anges.

ÅRSREDOVISNING

Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens, BFN allmänna råd. Kassaflödesanalysen har upprättats med utgångspunkt i Redovisningsrådets rekommendation RR7 – Redovisning av kassaflöden. Vidare tillämpas rekommendationer utgivna av Svenska kyrkans redovisningskommitté, KRED.

VÄRDERINGSGRUND

Tillgångar och skulder värderas till anskaffningsvärde om inte annat anges.

BELOPP

Samtliga belopp är angivna i tusentals kronor (tkr) om inte annat anges. Beloppen inom parentes anger tidigare års värden.

INTÄKTSREDOVISNING

Intäkter redovisas till det verkliga värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas.

Övriga intäkter som intjänats intäktsredovisas enligt följande:

- Arrende- och hyresintäkter i den period uthyrningen avser.
- Ränteintäkter i enlighet med effektiv avkastning.
- Erhållen utdelning när rätten att erhålla utdelning bedöms som säker.

MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärdet efter avdrag för avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Avskrivning sker linjärt över den bedömda nyttjande perioden. Mark skrivs inte av då nyttjandeperioden är obegränsad. Följande avskrivningstider tillämpas:

Byggnader:

Ekonomibyggnader på jordbruksfastighet	25 år (4 %)
Hyreshus	50 år (2 %)
Bostadsbyggnader på jordbruksfastighet	50 år (2 %)
Småhus på småhusenhet	50 år (2 %)

Mark:

Markanläggningar	20 år (5 %)
------------------	-------------

Byggnadsinventarier:

Spannmålstork	25 år (4 %)
Värmepanna	15 år (6,67 %)

Vid varje balansdag sker en prövning av anläggningstillgångens värde och den skrivs ned ifall den bedöms ha ett lägre värde än bokfört värde och det kan antas att värdenedgången är bestående. Om det inte längre finns skäl för nedskrivningen, återförs den. Nedskrivningen och återföringen redovisas i resultaträkningen.

Finansiella instrument

FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Finansiella anläggningstillgångar i form av aktier, obligationer och andra långfristiga värdepappersinnehav redovisas till anskaffningsvärde minskat med eventuell nedskrivning.

Vid varje balansdag sker en prövning av totala värdepappersinnehavets värde och den skrivs ned ifall den bedöms ha ett lägre värde än bokfört värde och det kan antas att värdenedgången är bestående eller om värdenedgången bedöms vara väsentlig. Om det inte längre finns skäl för nedskrivningen återförs den. Nedskrivningen och återföringen redovisas i resultaträkningen.

FORDRINGAR

Fordringar har efter individuell värdering upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

KORTFRISTIGA PLACERINGAR

Kortfristiga placeringar värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkligt värde, det vill säga marknadsvärdet.

AVSÄTTNINGAR

Med avsättningar avses förpliktelser på balansdagen som är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias.

KASSAFLÖDESANALYS

Kassaflödesanalysen visar prästlönetillgångarnas in- och utbetalningar hänförliga till den löpande verksamheten, investeringsverksamheten eller finansieringsverksamheten under en period. Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod, vilket innebär att nettoresultatet justeras för transaktioner som inte medfört in- eller utbetalningar under perioden samt för eventuella intäkter eller kostnader, där kassaflödet hänförs till investerings- eller finansieringsverksamheten.

Kortfristiga placeringar klassificeras som likvida medel.



Noter

NOT 1 – Information om oberoende rörelsegrenar	2013	2012
Rörelsens intäkter fördelar sig på rörelsegrenar enligt följande:		
Fastighet	10 966	9 320
Skog inklusive jakt och fiske	4 445	4 073
Fond	33 007	32 169
Summa	48 417	45 562
Rörelseresultatet fördelar sig på rörelsegrenar enligt följande:		
Fastighet	7 396	6 281
Skog inklusive jakt och fiske	548	-63
Fond	28 275	29 554
Summa	36 219	35 773
NOT 2 – Intäkternas fördelning	2013	2012
INTÄKTER PRÄSTLÖNEFASTIGHETER		
Intäkter fastigheter		
Uthyrning av lokaler	367	657
Bostadsarrenden	155	124
Jordbruksarrenden – gårdsarrenden	804	750
Jordbruksarrenden – sidoarrenden	738	568
Lägenhetsarrenden	180	207
Anläggningsarrenden	190	98
Tomträtt industri	2 091	2 242
Tomträtt bostad	352	264
Hysesintäkter Havssvalget	1 029	1 031
Övriga sidointäkter	6	11
Summa intäkter fastigheter	5 912	5 953
Övriga intäkter fastigheter		
Resultat vid avyttring av fastighet	4 951	2 331
Intrång och servitut	104	1 036
Summa övriga intäkter fastigheter	5 055	3 367
Summa totala intäkter fastigheter	10 967	9 320
INTÄKTER SKOG, INKLUSIVE JAKT OCH FISKE		
Virkesintäkter	3 676	3 356
Utdelning allmänning	42	47
Jaktarrenden	705	647
Fiskearrenden	7	5
Övriga intäkter	15	19
Summa	4 444	4 073
SUMMA PRÄSTLÖNEFASTIGHETER	15 411	13 393
INTÄKTER PRÄSTLÖNEFOND		
Utdelningar	5 044	9 205
Realisationsresultat vid försäljningar	25 965	19 192
Räntor	1 998	3 772
SUMMA PRÄSTLÖNEFOND	33 007	32 169

NOT 3 – Inhyrd personal

Personal från stiftet har varit engagerade i verksamheten med en arbetsinsats motsvarande 2,5 (2,5) tjänster.

NOT 4 – Övriga externa kostnader, inklusive arvoden och kostnadsersättningar till revisorer

	2013	2012
Övriga externa kostnader		
Lokalkostnader	211	235
Fastighetskostnader	1 168	1 062
Förbrukningsinventarier/förbrukningsmaterial	16	11
Reparation och underhåll	10	0
Resekostnader för förtroendevalda och personal	1	35
Reklam och PR	1	2
Övriga verksamhetskostnader	234	7
Kontorsmateriel och trycksaker	0	4
Förvaltningskostnader	287	279
Revisionsarvode *	258	232
Övriga externa tjänster	1 006	1 655
Inhyrd personal	2 310	2 222
Övriga externa kostnader	94	31
Summa	5 594	5 774
* Kvalificerade revisorer		
Ernst & Young, revisionsuppdrag	258	232
Ernst & Young, andra uppdrag	0	0
Summa	258	232

Med revisionsuppdrag avses arbetsuppgifter som det enligt lag ankommer på prästlönetillgångarnas revisorer att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föräns av iakttagelser vid sådana arbetsuppgifter. Allt annat är andra uppdrag. Kostnaden för övriga valda revisorer belastar stiftet.

NOT 5 – Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter

	2013	2012
Ränteintäkter	90	121
Summa	90	121

NOT 6 – Bokslutsdispositioner

	2013	2012
Avsättning till periodiseringsfond	7 321	7 327
Återföring av ersättningsfond mark	0	-73
Summa	7 321	7 254

NOT 7 – Årets skatt

	2013	2012
Inkomstskatt	4 832	5 781
Skatt på grund av ändrad taxering	-166	-21
Summa	4 665	5 760

NOT 8 – Prästlönefastigheter	2013	2012
BYGGNADER OCH MARK		
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	113 212	109 661
Inköp	241	4 956
Försäljningar och utrangeringar	-843	-1 405
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	112 610	113 212
Ingående ackumulerade avskrivningar	-3 068	-2 903
Försäljningar och utrangeringar	187	71
Årets avskrivningar	-239	-236
Utgående ackumulerade avskrivningar	-3 121	-3 068
UTGÅENDE BOKFÖRT VÄRDE	109 489	110 144
BYGGNADSinventarier		
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	283	283
Försäljningar/utrangeringar	-85	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	198	283
Ingående ackumulerade avskrivningar	-85	-67
Försäljningar/utrangeringar	59	0
Årets avskrivningar	-13	-19
Utgående ackumulerade avskrivningar	-40	-85
UTGÅENDE BOKFÖRT VÄRDE	159	198
UTGÅENDE BOKFÖRT VÄRDE TOTALT	109 647	110 341
TAXERINGSVÄRDEN		
Byggnader och mark	134 537	94 287
Skog	203 016	202 858
Jordbruksfastigheter	73 022	72 641
Summa	410 575	369 786
MARKNADSVÄRDEN		
Övrig fast egendom	178 934	125 402
Skog	270 011	269 801
Jordbruksfastigheter	97 119	96 613
Summa	546 065	491 815

Prästlönetillgångarna omfattas från och med år 2000 av bokföringsskyldighet. I den öppningsbalansräkning som upprättades 2000-01-01 värderades fastighetsbeståndet, med stöd av BFN U 95:3, till ett försiktigt beräknat marknadsvärde vilket ansågs motsvara då aktuella taxeringsvärden.

NOT 9 – Prästlönefond Placeringar	ANSKAFNINGSVÄRDE		BOKFÖRT VÄRDE		MARKNADSVÄRDE	
	2013	2012	2013	2012	2013-12-31	2012-12-31
Noterade aktier och aktiefonder	256 104	212 652	256 104	212 652	311 277	225 918
Noterade räntebärande värdepapper	112 835	97 093	112 836	97 093	113 227	118 961
Onoterade värdepappersinnehav *	3 030	3 030	0	0	0	0
Övriga värdepappersinnehav	16 683	22 167	16 683	22 167	16 445	21 746
Likvida medel och upplupen ränta	30 639	54 136	30 639	54 136	30 593	54 135
Summa prästlönefondsplaceringar	419 291	389 077	416 262	386 047	471 543	420 760

* Onoterade värdepappersinnehav

Prästlönetillgångarna köpte aktier 2007 i det onoterade aktiebolaget Nordic Microcap Investment AB till ett värde av 3 030 tkr. Innehavet skrevs ned till 0 kr år 2011.

Förändring av prästlönefond	2013	2012
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	386 047	371 371
Investeringar	210 721	431 105
Försäljningar/avyttringar	-157 010	-467 088
Förändring likvida medel förvaltare	-23 497	50 659
Utgående bokfört värde	416 262	386 047

NOT 10 – Värdepappersinnehav	ANSKAFFNINGSVÄRDE		BOKFÖRT VÄRDE		MARKNADSVÄRDE	
	2013	2012	2013	2012	2013-12-31	2012-12-31
Kortfristiga placeringar						
Fasträntekonto Swedbank	0	3 000	0	3 000	0	3 000
Private Bankingskonto Swedbank	2 000	0	2 027	0	2 027	0
Summa	2 000	3 000	2 027	3 000	2 027	3 000

NOT 11 – Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2013	2012
Försäkringspremier	168	147
Försäljningslikvider	82	89
Övrigt	0	1
Summa	250	237

NOT 12 – Förändring av Eget Kapital	BUNDET EGET KAPITAL		FRITT EGET KAPITAL		SUMMA
	Prästlöne- fastighets- kapital	Prästlöne- fondskapital	Balanserat resultat	Redovisat årsresultat	Eget kapital
Belopp vid årets ingång	110 342	312 186	48 379	19 392	490 298
Omföring av föregående års resultat			19 392	-19 392	0
Köp/försäljning prästlönefastighet, bokfört värde	-688	688			0
Omföring avskrivning byggnader	-7	7			0
Årets resultat				24 226	24 226
<i>Avsättning till bundet eget kapital:</i>					
Omföring av realisationsvinst (förlust) fastighet		4 951		-4 951	0
samt intrång eller servitut		104		-104	0
värdesäkring enligt KO 46:11 (KPI är negativ för 2012)		427		-427	0
Utdelning					
Utdelning till andelsägande församling/samfällighet			-5 154		-5 154
Särskild utjämningsavgift till stiftet			-5 154		-5 154
Belopp vid årets utgång	109 647	318 363	57 463	18 744	504 216
SUMMA BUNDET OCH FRITT EGET KAPITAL	428 010		76 207		

NOT 13 – Övriga avsättningar	2013	2012
Avsättning för skogsvård	5	108

NOT 14 – Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2013	2012
Förutbetalda hyresinkomster	57	50
Förutbetalda arrenden	1 636	1 581
Häradskog	268	45
Upplupna revisionsarvoden	40	40
Upplupna förvaltararvoden	848	13
Övrigt	103	192
Summa	2 952	1 920

Prästlönetillgångar i Stockholms stift

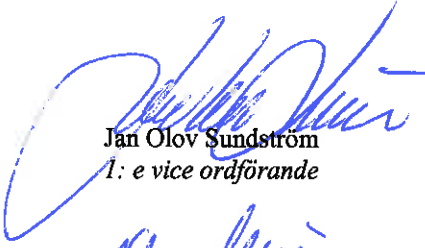
Org.nr. 802408-9818

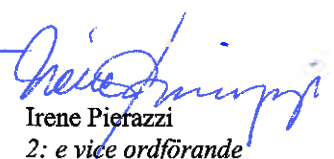
Stiftsstyrelsen

Stiftsstyrelsen har vid dagens sammanträde den 24 mars 2014 beslutat överlämna årsredovisningen till stiftsfullmäktige samt föreslå stiftsfullmäktige fastställa årsredovisningen för 2013.

Stockholm 2014-03-24


Eva Brunne
Biskop


Jan Olov Sundström
1: e vice ordförande


Irene Pierazzi
2: e vice ordförande


Inger Olsson Blomberg


Klas Weidstam


Björn Falkeblad


Lars Jakobsson


Roland Johansson


Georg Lagerberg

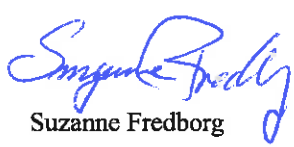

Jan Forsell


Daniel Larson



Linnea Jensdotter


Ylva Wahlström


Vår revisionsberättelse har avgivits den 14 april 2014


Suzanne Fredborg


Göran Dahlstrand


Lena Huss

Ernst & Young


Lars-Olov Stéen
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till stiftsfullmäktige i Stockholms stift avseende Prästlönetillgångar org.nr. 802408-9818

Rapport om årsredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för prästlönetillgångar i Stockholms stift för år 2013.

Stiftsstyrelsens ansvar för årsredovisningen

Det är stiftsstyrelsen som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som stiftsstyrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Granskningen har utförts enligt god revisionsred i Sverige. Denna standard kräver att den auktoriserade revisorn följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur stiftet upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i stiftets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i stiftsstyrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Prästlönetillgångar i Stockholms stifts finansiella ställning per den 31 december 2013 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att stiftsfullmäktige fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt kyrkoordningen

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av stiftsstyrelsens förvaltning av Prästlönetillgångar i Stockholms stift för år 2013.

Stiftsstyrelsens ansvar

Det är stiftsstyrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt kyrkoordningen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om stiftsstyrelsens förvaltning på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionsred i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om förvaltningen har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i stiftet för att kunna bedöma om någon ledamot av stiftsstyrelsen har företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet gentemot församlingen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Uttalande

Vi tillstyrker att stiftsfullmäktige beviljar stiftsstyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 14 april 2014



Lars Olov Steen

Auktoriserad revisor



Göran Dahlstrand

Förtroendevald revisor



Lena Huss

Förtroendevald revisor



Suzanne Fredborg

Förtroendevald revisor

Fastighetsförteckning

FASTIGHET	KOMMUN	FÖRSAMLING	AREAL HA
1 ERIKSBERG 2:27	BOTKYRKA	Botkyrka	68,8
2 DANDERYD 2:2	DANDERYD	Danderyds	43,2
3 EKERÖ PRÄSTGÅRD 1:1	EKERÖ	Ekerö pastorat	105,0
4 FÄRENTUNA PRÄSTGÅRD 1:16	EKERÖ	Färingsö	14,0
5 FÄRENTUNA PRÄSTGÅRD 1:33	EKERÖ	Färingsö	0,1
6 LISSSELBY 2:1	EKERÖ	Färingsö	52,0
7 LOVÖ PRÄSTGÅRD 1:1	EKERÖ	Ekerö pastorat	148,5
8 MUNSÖ PRÄSTGÅRD 1:1	EKERÖ	Ekerö pastorat	64,8
9 MÖRBY 2:1	EKERÖ	Färingsö	12,1
10 RINGTORP 1:1	ESKILSTUNA	Västerhaninge-Muskö	11,7
11 TORP 3:1	ESKILSTUNA	Västerhaninge-Muskö	302,3
12 DEGERNÄS 1:1	HANINGE	Dalarö-Ornö-Utö	225,3
13 ÖSTRA HÄSSELMARA 1:1	HANINGE	Dalarö-Ornö-Utö	191,0
14 SOLBERGA 1:1	HANINGE	Österhaninge	132,0
15 ÅBY 1:1	HANINGE	Västerhaninge-Muskö	263,4
16 LÅNGKÄRR 1:6	KATRINEHOLM	Västerhaninge-Muskö	640,2
17 LIDINGÖ 5:194	LIDINGÖ	Lidingö	0,5
18 GELBGJUTAREN *:3	SOLNA	Solna	0,1
19 GELBGJUTAREN *:4	SOLNA	Solna	0,1
20 GELBGJUTAREN *:10	SOLNA	Solna	0,1
21 GELBGJUTAREN *:13	SOLNA	Solna	0,2
22 GELBGJUTAREN *:14	SOLNA	Solna	0,2
23 INSTRUMENTET *:5	SOLNA	Solna	0,5
24 KASSASKÅPET *:1	SOLNA	Solna	0,1
25 KASSASKÅPET *:2	SOLNA	Solna	0,2
26 KASSASKÅPET *:4	SOLNA	Solna	0,1
27 KASSASKÅPET *:9	SOLNA	Solna	0,1
28 KASSASKÅPET *:10	SOLNA	Solna	0,1
29 KASSASKÅPET *:15	SOLNA	Solna	0,2
30 KASSASKÅPET *:16	SOLNA	Solna	0,3
31 MJÖLNER *:2	SOLNA	Solna	0,3
32 KAPELLANEN *:7	SOLNA	Solna	0,1
33 KAPELLANEN *:8	SOLNA	Solna	0,1
34 KAPELLANEN *:9	SOLNA	Solna	0,1
35 KYRKVÅRDEN *:4	SOLNA	Solna	0,1
36 KYRKVÅRDEN *:5	SOLNA	Solna	0,1
37 KYRKVÅRDEN *:8	SOLNA	Solna	0,1
38 KYRKVÅRDEN *:9	SOLNA	Solna	0,1
39 KYRKVÅRDEN *:10	SOLNA	Solna	0,1
40 KYRKVÅRDEN *:11	SOLNA	Solna	0,1
41 KYRKVÅRDEN *:12	SOLNA	Solna	0,1
42 VAPENHUSET *:5	SOLNA	Solna	0,1
43 VAPENHUSET *:6	SOLNA	Solna	0,1
44 HAVSSVALGET *:13	STOCKHOLM	Hedvig Eleonora	0,1
45 ÄLVSIÖ 1:2	STOCKHOLM	Brännkyrka	25,5
46 PRÄSTGÅRDEN 2:1	TÄBY	Täby	72,0
47 PRÄSTGÅRDEN 2:4	TÄBY	Täby	12,0
48 BORGBY 1:1	UPPLANDS VÄSBY	Fresta	77,5
49 FRESTA 1:1	UPPLANDS VÄSBY	Fresta	5,6
50 FRÖSUNDA PRÄSTGÅRD 1:1	VALLENTUNA	Vallentuna	137,5
51 FRÖSUNDA PRÄSTGÅRD 1:2	VALLENTUNA	Vallentuna	0,1
52 VADA PRÄSTGÅRD 1:1	VALLENTUNA	Össeby	238,3
53 VALLENTUNA PRÄSTGÅRD 1:1	VALLENTUNA	Vallentuna	127,7
54 ÖSSEBY-GARNS PRÄSTGÅRD 3:6	VALLENTUNA	Össeby	219,5
55 PRÄSTGÅRDEN 1:1	VÄRMDÖ	Värmdö	247,0
56 PRÄSTGÅRDEN 1:68	VÄRMDÖ	Värmdö	0,6
57 ÄNGSVIK 1:1	VÄRMDÖ	Värmdö	9,1
58 ÄNGSVIK 1:117	VÄRMDÖ	Värmdö	0,4
59 PRÄSTGÅRDEN 1:1	ÖSTERÅKER	Österåker-Östra Ryds	392,2
60 RYDBOHOLM 2:59	ÖSTERÅKER	Österåker-Östra Ryds	2,0
61 STAVA 4:201	ÖSTERÅKER	Österåker-Östra Ryds	382,1
62 UBBY 2:1	ÖSTERÅKER	Österåker-Östra Ryds	193,6

*Fastigheten är upplåten med tomträtt

TOTALT**4 421,5**

ÅRSREDOVISNING 2013 ÄR PRODUCERAD AV STOCKHOLMS STIFT
GRAFISK FORM, REPRO OCH TRYCK: VITT GRAFISKA AB (WWW.VITTEGRAFISKA.SE)

OMSLAG: DETALJ FRÅN SPÅNGA KYRKA, FOTO: OVE WESTERBERG
FOTO INLAGA: MAGNUS ARONSON (S. 2, 5 OCH 20), CRESTOCK (S. 9 OCH 38),
LINDA MICKELSSON/IKON (S. 34), ISTOCKPHOTO (S. 13, 43 OCH 45), SHUTTERSTOCK (S. 29).

The image is a vertical composition. The central portion is a plain, light-colored rectangular area. On either side of this central area are vertical strips of dark, heavily textured wood. The wood has a rough, almost charred appearance. Several round, metallic rivets are embedded in the wood, spaced vertically. In the lower right section of the wood strip, there is a dark, circular hole.

STOCKHOLMS STIFT
BOX 16306, 103 25 STOCKHOLM
TEL: 08-508 940 00
FAX: 08-24 75 75
E-POST: STHLM.STIFT@SVENSKAKYRKAN.SE
WWW.SVENSKAKYRKAN.SE/STOCKHOLMSSTIFT